

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vest a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petič vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/L. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

VODJA RAZPUŠČENEGA LANDBUNDA O AVSTRIJSKEM REŽIMU

Hude obdolžitve podkancelarja Winklerja — Ozadje hitlerjevskega prevrata v Avstriji — Pogajanja Heimwehra z narodnimi socialisti

Praga, 4. septembra. h. Nemški list »Montag« objavlja danes razgovor svojega urednika z bivšim avstrijskim podkancelarjem inž. Winklerjem, ki biva sedaj v vasi Schoppenhof pri Hebu. Dne 24. julija, je dejal inž. Winkler, sem odpotoval popolnoma v redu v Češkoslovaško, kjer sem nameraval imeti razgovore z nekaterimi prijatelji. Nisem torej pobegnil iz svoje domovine, temveč sem prišel na Češkoslovaško z rednim potnim listom. Na vprašanje o korupcijskih obdolžitvah, ki jih je dunajski »Reichspost« dvignila proti voditeljem Landbunda, je odgovoril inž. Winkler, da sedi v avstrijski vladi precej korupcionistov. Na socialne demokrate in na narodne socialiste so streljali s topovi in puškami, proti Landbundu, ki odklanja orožje v političnem boju, pa streljajo z orožjem obrekovanja. Poleg tega se vrši ta borba še zelo strahopetno, kjer so landbundovci popolnoma brez obrambe. V kolikor niso aretirani, se ne morejo braniti proti temu obdolžitvam niti v listih, niti z drugimi sredstvi, ker ni nobene tiskovne svobode. Kar se zlasti tiče bivšega ministra Bachingerja, more s čisto vestjo potrditi, da ve ta idealni kmet, ki je imel nobenega poslanca mandata, in ki je do prinesel velike žrtve za mladino, prav tako kakor njegovi obdolžitvi, da je popolnoma nedolžen.

Na vprašanje glede njegovega prejšnjega političnega prijatelja inž. Schumyja, ki je v Celovcu izjavil, da hoče ločiti med vladi zvestimi in med korupcionisti, je dejal inž. Winkler: Kar se tiče g. Schumyja, so avstrijski politiki vseh strank soglasni v tem, da je zelo izpremenljiv političen značaj. Lani je še hodil roko v roki z narodnimi socialisti, ki jim pa je takoj zopet pokazal hrbet, ko je vstopil v vlado. Po svojem izstopu iz vlade, je zahteval zopet najstrožjo opozicijo. Ko se je njegova želja po zopetnem vstopu v vlado povečala, se je v Budimpešti na agrarnem kongresu spril z dr. Dollfussom.

Na vprašanje, ali je bil prevrat od 25. julija zgolj akcija narodnih socialistov ali skupna akcija nacionalne opozicije, je dejal inž. Winkler: Nacionalna opozicija, kar morem reči s poudarkom, ni mislila na nasilno vstajo ne samo iz načelnih vzrokov, temveč tudi zaradi tega, ker je položaj pred 25. julijem nudil absolutno gotovost, da bo zaradi vedno večjega razpadanja vladne fronte in zaradi ojačenja opozicije padel sad zrel z drevesa. Nobena formacija nacionalne opozicije ni izvedla nobenih priprav za nasilno vstajo. Šlo je samo za delno akcijo majhnega oddelka, ki ni mogel počakati na evolutivski razvoj.

Na vprašanje, kakšno vlogo sta major Fey in Heimwehr igrala v dneh prevrata,

je odgovoril inž. Winkler: Kakor sem ugotovil v zadnjem času, so se voditelji Heimwehra v zadnjih dneh pred prevratom zelo intenzivno pogajali z narodnimi socialisti. Po osnovi vlade 11. julija, pri kateri je Fey prišel v nemilost in so mu odzeli varnostni resor, ni bil samo ogorčen, temveč tudi odločen sodelovati z nasprotniki režima, zlasti z narodnimi socialisti, da tim prej vrže vlado, v prvi vrsti dr. Dollfussa. K temu je prišlo še to, da se njegovi slabi odnosi do Starheimberga niso dali popraviti. Fey se je še v zadnjih dneh pred prevratom potem zelo znanega voditelja Heimwehra, čigar ime pa še ne morem povedati, ki ga bom pa kasneje imenoval, pogajal z narodnimi socialisti. S tem je vili narodnim socialistom pogum, da ojačajo borbo proti Dollfussu. Ne opuščaj upanja, da bodo narodni socialisti iz Nemčije enkrat odprli svoje arhive. V avstrijski vladi so vodile osebe, ki sodijo o drugih, sami pa so zelo obremenjeni. Svet bo z začudenjem doznal, kako daleč gredo zveze med narodnimi socialisti in najvišjimi predstavniki države, politike, birokracije in Schutzkorpsa.

Glede na to, da je dajal inž. Winkler: Smatram to vprašanje za resnejše kakor mnoge druge. Zelo velik del naroda vidi glede na sedanje razmere v Avstriji

Rusija in Društvo narodov

Konec italijanskih načrtov o preureditvi Društva narodov — Poljska zahteva po razširjenju zaštite manjšin

Pariz, 4. septembra. AA. Rimski dopisnik pariškega »Matina« poroča, da v italijanski prestolnici uradno potrjujejo prejšnje vesti, po katerih bo Italija v Ženevi podpirala kandidature Rusije za stalno članstvo v svetu Društva narodov. Takšno zadržanje Italije, dodaja »Matinova« dopisnik, je popolnoma v skladu z njeno prejšnjo politiko nasproti Rusiji, saj je Rim zmerom naglašal potrebo, da Rusija sodeluje v evropskem koncernu. Fašistična vlada je bila prva, ki je priznala Sovjetsko unijo. — Na drugi strani, zaključuje »Matinova« dopisnik, bo italijanski pristanelek po vstopu Rusije v DN obenem napravil konec načrtom o preureditvi Društva narodov, ki so meseca decembra lanskega leta tvorili eno izmed glavnih točk italijanske zunanje politike.

Varšava, 4. septembra. AA. Kakor se doznava, bo Poljska zahtevala v Ženevi, naj se posplošijo pogodbe o zaštiti narodnih manjšin. V Varšavi poudarjajo, da mora biti ta zaštita razširjena na vse države ali je pa ni treba.

To vprašanje postaja tem pomembnejše

v trenutku, ko se Rusija pripravlja za vstop v Društvo narodov. Ker Rusija na obstoječe pogodbe o manjšinah ni vezana, bi se, kakor mislijo v Varšavi, utegnile pritožiti pred ženevsko skupščino zaradi ravnanja z rusko manjšino na Poljskem, ne da bi Poljska imela priložnost sklicevati se na reciprocnost.

Bern, 4. septembra. g. Zunanje-politična komisija švicarskega zveznega sveta je razpravljala včeraj s švicarsko delegacijo za Društvo narodov o stališču švicarske zvezne vlade glede vprašanja vstopa Rusije v Društvo narodov. Soglasno je bilo sklenjeno predlagati zveznemu svetu, naj pooblasti švicarsko delegacijo, da na plenarnem zasedanju Društva narodov glasuje proti vstopu Rusije. Zvezni svet bo sklepal o tej zadevi v soboto. Čeprav bo švicarska delegacija za Društvo narodov dobila navodilo, naj glasuje proti vstopu Rusije, ni izključeno, da za to ne bo imela prilike, ker je mogoče, da bo za povabilo Rusije v Ženevo izbran postopek, ki bo onemogočil to demonstracijo.

Odmera samoupravnih doklad malim obrtnikom

Važno pojasnilo davčnega oddelka v finančnem ministrstvu

Beograd, 4. septembra. Davčni oddelček finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o odmeri samoupravnih doklad za male obrtnike in odmeri davka za avtotaksije, kakor tudi, ali so dolžni obvezniki, ki plačujejo pridobitno po čl. 59 zakona o neposrednih davkih, predlagati prijave za pridobitno.

1. Kot osnova za odmero samoupravnih doklad pri vseh davčnih oblikah služi razen pri davku za rente in uslužbenem davku na dohodek do 4000 Din na mesec, osnovni davek. Ker pa je z določbo § 8 odst. 7 zakona o izpremembi in izpolnitvi zakona o neposrednih davkih od 20. febr. 1934 določeno, da služi pri malih obrtnikih v krajih, za katere veljajo določbe točke 3 čl. 37 zakona o neposrednih davkih in pri davkoplačevalcih tretje skupine čl. 42 istega zakona kot osnova za odmero samoupravnih doklad 80% letnega davka, se ima smatrati, da predstavlja teh 80% osnovni davek, a 20% dopolnilni.

2. Po določbi čl. 42 zakona o neposrednih davkih spadajo v tretjo skupino poleg drugih avtotaksij, ako vrše obrt sami in nimajo več kakor en voz. Lastniki avtotaksijev plačajo 50% več kakor ostali davkoplačevalci iste skupine. Oni davkopla-

čevalci, ki imajo več voz, spadajo v prvo skupino točke 6 čl. 42 zakona o neposrednih davkih.

3. Davkoplačevalci, ki plačujejo pridobitno po fiksnih postavki čl. 59 zakona o neposrednih davkih, niso dolžni predlagati prijave za pridobitno, dolžni pa so predlagati prijave o višini izvršenega prometa v prejšnjem letu, da bi mogel davčni odbor, pristojen za določanje osnove za odmero tega davka, ugotoviti višino njihovega prometa, kakor tudi to, ali izvršujejo svojo obrt z dvema ali več pomočniki.

Avtotaksiji in izvoščki so oproščeni plačevanja davka na poslovni promet po zakonu o takсах in jim zato ni treba predlagati prijave o izvršenem prometu. Te prijave pa morajo predlagati mali obrtniki v krajih, za katere veljajo določbe točke 3 čl. 37 zakona o neposrednih davkih.

Mali obrtniki, ki se obdavčujejo po fiksnih postavki čl. 59 zakona o neposrednih davkih ter izdelujejo blago na podlagi uredb o skupnem davku na poslovni promet od 14. marca 1931 ter uredb o odmeri in plačevanju davka na luksuz od 14. avgusta 1. 1932, se ne morejo oprostiti plačevanja skupnega in luksuznega davka na promet s tem blagom.

Nov načrt za zagotovitev miru v Evropi

S sodelovanjem Francije in Rusije naj bi se namestu vzhodnega pakta sklenila splošna evropska pogodba o medsebojni pomoči

Pariz, 4. septembra. AA. Poleg posebnega zanimanja za bližnje razprave v Ženevi, kjer bo šlo za sprejem Rusije v Društvo narodov, kar podpira sedaj prav tako radikalna »Ere Nouvelle« kakor konzervativni »Figaro«, kažejo listi veliko zanimanje za vzhodni pakt.

»Ouvre« pravi, da so zunanji uradi pred velikimi političnimi ta pakt že napoli sprejeli, sedaj pa vse kaže, da ga bo težko uveljaviti. Po mnenju lista bo skušala francoska vlada najti z Rusijo način, ki naj da trajen mir. Čeprav je zaenkrat še težko govoriti, kakšna bo ta pogodba,

ni izključeno, da bo sprejeta v obliki enostavne medsebojne obveznosti o skupnem nastopu za primer nemškega napada. Ta obveznost bi veljala za nemški napad proti vzhodu kakor proti zapadu. Taka pogodba je povsem mogoča, ker že sedaj veže Francijo in Poljsko pogodba o medsebojni zvezi. Pogodbo o medsebojni pomoči bi podpisale malone vse evropske države in tudi države izven Evrope. Vse se namreč zavedajo, kako košljivi bi postal mednarodni položaj, če bi Rusija odnehal od svojih sedanjih zahtev in se vrnila k politiki Rapalla.

Gospodarski svet Male antante

Praga, 4. septembra. d. Gospodarski svet Male antante se bo sestel 24. septembra v Beogradu. Program njegovega zasedanja še ni končno določen. Predvsem bo nadaljeval že pričeta dela ter zavezal stališče glede na prečta trgovinsko-politična vprašanja. Bržkone bo program beogradskega zasedanja gospodarskega sveta Male antante znatno razširil, ker se more pričakovati, da bodo na sestanku državnikov v Ženevi določene nove smernice za trgovinsko politiko v srednji Evropi, ki se bodo tikale tudi držav Male antante.

Dr. Beneš pojde v Rim

Pariz, 4. septembra. »Figaro« javlja iz Rima, da se doznava iz češkoslovaških krogov, da bo obisku francoskega zunanjega ministra Barthouja v Italiji najbrže sledilo tudi potovanje dr. Beneša v Rim.

Gospodarsko sodelovanje nordijskih držav

Oslo, 4. septembra. Na povabilo švedske vlade bo 6. in 7. septembra v Stockholmu konferenca zunanjih ministrov Norveške, Danske, Finske in Švedske, na kateri bodo razpravljali o gospodarskem sodelovanju severnih držav.

Zopet poplave na Poljskem

Krakov, 4. septembra. g. Mala Poljska je zopet ogrožena od poplavne katastrofe, ki bo morda še večja kakor poplave spomladi. Zaradi deževja, ki traja že od zobe, je mnogo rek prestopilo bregove. Ozemlja, ki so že spomladi zelo trpela, so sedaj zopet pod vodo. Reka Biala, Poprat, Kamenica, Dunajec in Raba so prestopile bregove ter poplavile velika ozemlja. Zlasti katastrofalne so poplave v okrajih Novi Sonca in Novi Targ.

Bombni atentati v Sofiji

Včeraj sta v Sofiji eksplodirali dve bombi, ki pa nista povzročili večje škode — Atentatorjev niso izsledili

Sofija, 3. septembra. r. Včeraj jutraj je v okraju, kjer se nahaja artiljerijska vojašnica, eksplodirala bomba, ki je razbila šipe in vrata na hiši kapetana Isajeva v ulici Kneza Karla švedskega. Poleg te hiše stoji hiša generala Marinkova, ki je bil upokojen ob prihodu nove vlade in ki je bil šef glavnega bolgarskega generalnega štaba v času takozvane vohumske afere, nekaj časa pa tudi poveljnič orožništva. Generala Marinkova dolže, da je kot šef generalnega štaba dovolil, da so neodgovorni čimtelji zaprli in mučili aktivnega bolgarskega polkovnika pokojnega Marinkovskega. Zato sklepajo, da bomba ni bila namenjena hiši kapetana Isajeva, temveč generala Marinkova, ki se nahaja sedaj na odhodu v neki vasi pri Samokovu. 15 minut po eksploziji bombe pred hišo Isajeva je v neposredni bližini, in sicer na dvorišču hiše Marinkova eksplodirala druga bomba. Zaradi te eksplozije so popokale šipe na hiši generala Bakardžijeva v ulici Dimitra Gregorova. General Bakardžijev je bil vojni minister v času vohun-

ske afere in ga dolže, da na svojem mestu ni samo dovoljeval, da so neodgovorni čimtelji vodili preiskavo proti aktivnim bolgarskim oficirjem, temveč je s svojimi izjavami v Narodnem sobranju in svojim postopanjem sam omogočil to nezakonito postopanje. Že ob pol 4. jutraj so v diru prihiteli na mesto dogodka oddelki orožnikov na konjih, nato pa tudi vojaštva ter skupina policijskih agentov. Čeprav je bila uvedena vsestranska preiskava, krivcev niso izsledili. Domnevajo, da je obe bombi vrgla ista oseba. Glede na ta dva bombna atentata so se razširile v Sofiji dve verziji. Po prvi naj bi bili bombi vrghi prijatelji pokojnega polkovnika Konstantina Marinpolskega, čegar rehabilitacija je bila včeraj slovesno izvršena in ki je točno pred štirimi leti izvršil samomor oziroma bil obesen v zaporu. Po drugi verziji so bombi vrghi nasprotniki sedanjega režima ter prijatelji pokojnega Marinpolskega. Oba atentata sta izzvala veliko ogorčenje v sofijskih uradnih krogih ter je bila storjena stroga preiskava.

Dgromnega morskega psa so ujeli

Ljubljana, 4. septembra. V soboto popoldne se je po Sušaku bliskovito raznesla vest, da so ribiči v Grabrovi pri Kraljevi ušli ogromnega morskega psa. Pes se je okrog 7. jutraj zaletel v mreže, iz katerih se ni mogel več izmotati. Kljub temu so imeli ribiči težak boj, predno so velikansko morsko pošast ukrotili in ubili. Med silovito borbo je bila mreža znatno poškodovana.

Pes je vzbudil veliko pozornost zlasti zato, ker so takoj videli, da ni iz našega morja. Dolg je 7.60 metra, tehta pa 2400 kg. Ko so ga očistili in mu odstranili drobce, je še vedno tehtal 1800 kg. Po zunanjih znakih ima vse oblike morskega psa, je pa brez zob. Izvedenci so mnenja, da je pošast ena tistih, ki žive v Pacifiku. Ko so mu praznil želodec, so ugotovili, da je prazen. Morski pes je najbrž že del časa stradal in verjetno je, da ga je glad prignil v ribiske mreže. Je pa zgolj naključje, da se je zaletel v Jadransko morje.

Ribiči so morsko pošast naložili na tovorni avtomobil in jo hoteli prepeljati v Ljubljano, a so imeli v Delnicah defekt. Ker se za pošast zelo zanima tudi Zagreb, je nastala med Ljubljano in Zagrebom huda borba. Kam jo bodo ribiči naprej poslali, še ni znano.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2300.40 — 2341.76, Berlin 1326.25 — 1337.05, Bruselj 796.91 — 800.85, Curih 1108.35 — 1113.85, London 166.80 — 168.40, Newyork 3312.44 — 3340.70, Pariz 223.90 — 225.02, Praga 141.12 — 142.98, Trst 290.46 — 292.86 (premlja 28.5 odstotka). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8—8.10.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 4. septembra. Pariz 20.2025, London 15.0850, Newyork 301.375, Bruselj 71.90, Milan 37.25, Madrid 41.8750, Amsterdam 30.55, Berlin 119.85, Dunaj 57.—, Praga 12.4, Varšava 57.90, Bakarešta 8.05.

23 milijonov podpirancev

Washington, 4. septembra. d. Po uradni cenitvi bo prihodnje zimo podpiranih v Zedinjenih državah iz javnih sredstev 23 milijonov ljudi, kar pomeni znaten prirastek napram lanskemu letu. Vzrok za porast številca podpore potrebnih je predvsem v tem, ker je kmetstvo prebivalstvo na srednjem zapadu utrpelo veliko škodo zaradi vročine in suše. Da bo pozimi večji naval na podpirne fondse, se more sklepati tudi zaradi zvišanja splošnega nivoja cen.

Washington, 4. septembra. AA. O priliki »Dneva dela« je izjavila miss Perkins, da so se sicer iz sezonskih razlogov razmere sicer nekoliko poslabšale, vzhic temi je na danes zaposlenih za 10% več delavcev kakor pred letom dni, dočim se na mesecah izplača celo 16% več.

Sestanek Društva narodov

Ženeva, 4. septembra. w. Včeraj se je sestel finančni odbor Društva narodov k svojemu 55. zasedanju, ki ga vodi belgijski delegat Joansen. Na dnevnem redu so finančne zadeve Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Danes se bo sestel odbor garancijskih držav za avstrijsko posojilo Društva narodov iz l. 1923. V odboru so zastopane Francija, Anglija, Italija, Češkoslovaška, Nizozemska, Švica, Švedska, Norveška in Kanada.

Sofija, 4. septembra. AA. Včeraj sta odpotovala zunanji minister Batolov in finančni minister Todorov v Ženevo na zasedanje Društva narodov. Na postaji so »o« od njiju poslovili vsi ministri, odposlanec kralja Borisa in skoraj vsi tuji diplomatski zastopniki v Sofiji.

Konferenca obrtniških zbornic

5. decembra bo po vsej državi obrtniški teden — Po zaključku posvetovanj si ogledajo delegati velesojem

Ljubljana, 4. septembra.

Kakor smo že javili, so se večeraj ob 15. v posvetovanjih ZTOI sestali predstavniki vseh vodilnih obrtniških organizacij iz vseh zbornic in vse države k razpravi o prireditvi obrtniškega tedna, ki naj bi bil 5. decembra po vsej državi in naj bi opozoril vse prebivalstvo na pomen in potrebo domačega obrtnega stanu. Posvetovanja pod predsedstvom podpredsednika ZTOI g. Josipa Rebecka so se udeležili skoraj vsi navzoči in se je po poročilih podpredsednika Zveze hrvatskih obrtnikov g. Sedmaka in glavnega tajnika g. Klementa Vučinovića zavleklo skoraj do 23. med tem se je po seveda nadaljevala tudi konferenca zbornic od 17. do 21. Glede obrtniškega tedna je bilo sklenjeno, da se bo teden po vsej državi pričel 5. decembra s predavanji, priobčevanjem člankov, s predstavami v kinu, razstavami in drugimi propagandnimi sredstvi, a stroške nosijo sorazmerno vse organizacije.

Po zaključku našega lista je konferenca zbornic nadaljevala razpravo o novelizaciji obrtnega zakona in so bili sprejeti sklepi glede prisilne organizacije združenj in okrožnih odborov, nadalje glede postopenih mer proti šušmarstvu, zlasti glede zaplenbe orodja in blaga. Sklenjeno je bilo tudi, naj se takoj odzivno v zakonu predvidena institucija obrtniškega razsodišča (izborni sud dobrih ljudi), končno je bil pa fiksan obseg obrtnih pravic in delokrog elektrotehnikov, ki so dobili obrtno pravico po starem zakonu, ki jim je dovoljeval mnogo večje pravice.

Razprava o obrtnem zakonu je bila nato prekinjena s sklepom, da se danes nadaljuje, nato se je pa pričela razprava o postopanju pri odmeri pridobnine in o davčni praksi. O tem prevladuje vprašanje, na podlagi predlogov in miselnosti vseh zbornic in obrtniških organizacij v imenu ljubljanske ZTOI poročal prav temeljito in obširno konzulent g. Zagor. Sklepi so se med drugim nanašali na razširjenje sistema pavšalne pridobnine na vse obrtnike, ki imajo največ dva pomočnika in plačajo sedaj 6% pridobnine. V večjih krajih z davčnimi upravami naj se ustanove strokovni davčni odbori za ob-

davčenje obrtnikov. V vse davčne odbore kot davčna oblastva prve stopnje so doslej delegirale članice občine, v bodoče naj jih pa delegirajo obrtniška združenja. Pri ugotavljanju davčne osnove za obrtnike naj se ne ozira samo na sunanje snake, temveč naj se upošteva točno razmerje režijskih stroškov napram kosmatemu dohodku. Pri odmeri pridobnine naj se pri obrtnikih, ki so zaposleni samo v gotovi sezoni, upošteva le čas, ko so v resnici delali.

Najbolj živahna debata se je po razvila pri razpravi o členu 7. novele k zakonu o neposrednih davkih, ki predpisuje najmanjšo davčno osnovo po najemini stanovanju in lokal. Govorniki so navajali naseto drastičnih primerov, ki dokazujejo nevedrnost tega sistema, ker bi s tem nastala neznoša preobremenitev, ki bi jo gospodarski sloji ne mogli prenesti. Sprejet je bil sklep, da se zahteva ukinitev čl. 7 pri obrtnikih in spet uvede dosedanj način obdavčenja po prosti oceni davčnih odborov s tem, da ne more biti v nobenem primeru višina davka večja od prejšnjega leta. Sprejet je bil tudi predlog sarajevske zbornice, da se pri določanju pridobnine obrtnikov dohodek do 400 Din smatra kot obdavčbe prosti ekstenčni minimum, kakor je to določeno za uslužben-
ski davek.

Davi se je konferenca nadaljevala ob 8. z razpravo o obrtnem zakonu, nato pa sledi še razprava o zaščiti domače delavnosti in zaposlitvi tujih delavcev po referatu sarajevske zbornice, nadalje razprava o referatu podgorške zbornice o sistematični organizaciji pospeševanja obrti in o referatu osijske zbornice o uredbi o strokovnih nadaljevalnih šolah. Razprave se bodo zavlekale več poldne, a po zaključku konference si zborovalci ogledajo velesojem, predvsem pa razstavo Zavoda za pospeševanje obrti ZTOI, zvečer ob 21. sta pa predsednik ljubljanske ZTOI in predsednik obrtnega odseka ZTOI povabila delegate na večerjo v hotel Bellevue, a jutri ob 7. se delegati odzovejo povabilu ZTOI na izlet z avtobusi na Bled in v Bohinj.

Iz življenja Slovencev v Ameriki

Žrtve avtomobilskih nesreč. — Samomor. — Uspeh Slovenke v planjarju. — Novi grobovi

15. avgusta sta se peljala z avtomobilom brata Mirko in Dominik Makovec po Waterloo Rd. v Clevelandu. Blizu 173. ceste se je hotel Mirko, ki je šofiral, umakniti drugemu avtomobilu, zaradi nagle vožnje se je zalzel v telefonski drog a tako silo, da se je avtomobil razbil. Pri silnem karambolu je bil Dominik težko poškodovan in so ga morali prepeljati v bolnico, kjer je po kmalu podlegel poškodbam. Pokojni je bil star 23 let, doma je bil iz vasi Gorenja Grada pri Gorici, odkoder je prišel v Ameriko pred 8 leti. Za njim žalujejo mati in trije bratje.

Huda nesreča je doletela Janeza Kosmaka v Chicagu. Ko je šel čez cesto, je nenadoma pridrvela neka avtomobilistka in ga podrla. Zadel je hude notranje in tudi zunanje poškodbe, zlomljena ima štiri rebra in nekoliko natrto lobanjo. Morali so ga prepeljati v bolnico. — Tretja žrtev avtomobilске nesreče je pa postal Franc Zajc ml., ki ga je 6. julija blizu mesta Minturn, država Colorado, povozil avtomobil. Bil je takoj mrtev. Za njim žalujeta poleg žene in štirih otrok tudi roditelja.

V hipni dršeni zmedenosti si je v Milwaukee, država Wisconsin, končal življenje 58 letni Josip Baudel. Ustrelil se je v glavo in je bil takoj mrtev. Pokojni je bil doma iz tržaške okolice. — V Calumetu, država Michigan, so pa našli mrtvega 48 letnega Matijo Sotliča, ki se je obesil. Vzrok samomora je bila neozdravljiva bolezen, imel je raka na želodcu. Pokojni je bil doma iz Beliča v Beli Krajini.

Ameriški listi poročajo o vedno lepšem napredku mlade slovenske plavalke Ane Govednikove. Nedavno se je udeležila tekmovalstva za prvenstvo USA v Detroitu, država Michigan, in je bila prva na 200 m. Če bo ostala v tej formi, je sigurna kandidatinja za prihodnjo olimpijado. Ze zdaj je določena, da bo zastopala USA leta 1936 v Berlinu.

Maynard, država Ohio, je umrl 50 letni Andrej Zlatopet, doma iz Cerkna na Primorskem. — V Brooklynu, država New York je umrl 58 letni L. Roman, doma iz Mrave pri Novem mestu. Pobrila ga je jetika. — Po kratkem trpljenju je v Clevelandu umrl Franc Ruper, star 78 let in doma iz vasi Kot, fara Rob. V Ameriki je bival 44 let. — Operaciji je podlegel v La Salle, država Illinois, 42 letna Marija Gende. — V Clevelandu je umrl eden naših pionirjev, apolno znani mladenec Pucej. Pokojni je prišel kot 18 letni mladenec v Ameriko in je uka-
kal starost 54 let. Ves čas je živel v Clevelandu, kjer se je pridno udeleževal v raznih slovenskih društvih. Doma je bil iz Stavce vasi pri Žužemberku. Za njim žalujejo žena in tri hčerke. — Po daljšem bolehanju je v Clevelandu umrla Franciška Evans, roj. Končija. Pokojni je bila stara 51 let, doma je bila iz Zgorajšnje kote, fara Žužemberk, od kod je prišla v Ameriko pred 35 leti. — V Osgu, država West Virginia, je umrl nagel smrtni 46 letni Jakob Perko, doma iz Petelinja pri St. Petru na Krasu. V Ameriki je bival 30 let. V starem kraju žaluje za njim mati. — 7. avgusta je v Westmoreland City, država Pennsylvania, umrla ena naših najstarejših rojakinja Kalarina Šust, stara 92 let. Pokojni je bila doma iz Zalije vasi, fara Poljane. — Po dolgem in mučnem trpljenju je v Clevelandu umrl 67 letni Lovrenc Trček, doma iz Velike Litogonje pri Vrhniki. V Ameriko je prišel pred 33 leti in je težko garal po raznih tovarnah. Pred tremi leti se je pri delu zastopil in so mu morali odrezati eno nogo, letos pa še drugo, nato ga je smrt resno trpljenja. Umrl je v veliki boji. — 24. julija je šel Anton Zupančič iz Ljubljane zdrav na delo, ko je pa prišel domov, mu je postalo slabo in se letos večera je podlegel kapi.

Pokojni je bil rojen leta 1879 v vasi Gambiše, fara St. Vid pri Slini. Zaposlil je ženo, štiri sinove in dve hčerki. — 17. avgusta je v Clevelandu po dolgi bolezni umrl 43 letni Matija Debevc. Pokojni je bil doma iz vasi Opališ pri Borovnici na Notranjskem, od kod je prišel v Ameriko pred 24 leti. — V Pueblo, država Colorado, je umrla v najlepši dobi 26 letna žena Jurčičeva. Poleg moža žalujeta za njo dve hčerki, sin in starši. — V Clevelandu je umrl Jožef Pucej, star 44 let, doma iz Gribena pri Sv. Gregorju na Dolenjskem.

DANES VESELA OPERETA
VALČKOV ČAR
V glavni vlogi: Maurice Chavaler.
Petje, godba, smeh in zabava.
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri.
Cene 4.50 in 6.50 Din.

Tečaj brezmotorne letanja

Bloke, 2. septembra
Že dva meseca se vrši na Blokah, v okolici Nove vasi tečaj brezmotorne letanja. Ki ga prireja ljubljanski Aeroklub. Bloška planota, znana po svojem smučarskem terenu, nudi mladim, navdušenim letalcem dovolj prilike, da se spuščajo s svojimi aparati ob grebenih in pobočjih hribov ter se vadijo v letenju. Tečajniki, sami mladi fantje dijak, imajo na razpolago tri brezmotorne letala (dva tipa Zögling, enega tipa Grüne Post). Letala so bila zgrajena v Ljubljani v delavnicih brezmotorne sekcije Aerokluba. Izdelovali so jih aviatikarji sami klub pomankanju denarnih sredstev. Eno izmed letal je bilo zgrajeno v Kranju ter razstavljeno na lanskem ljubljanskem velesojem, kjer so si ga imeli priliko ogledati številni obiskovalci.

Lahko trdimo, da je bil z otvoritvijo letošnjega tečaja položen temelj brezmotornemu letalstvu v naši ožji domovini. Tečaj vodi dva pilota-učitelja Ramonnik Stane in Milivoj Sircelj iz Ljubljane. Pod njunim vodstvom je položilo dosedaj prvi A. diplomski pilotski izpit 18 tečajnikov in drugi B izpit 5. Kmalu pa se bo kader B pilotov pomnožil na 10, ker se sedanjí tečajniki vztrajno pripravljajo na drugi izpit.

Življenje v tečaju samem je zelo pestro. Tečajniki vetajo ob 4. uri zjutraj ter se že pomikajo z aparatom, ko so si ga bili izbrali za ta dan, proti Piskovcu ali Bračdici, hribova, ki obratača svoje strine rebri proti Novi vasi. Počasi se pomikajo Krava ali France ali Pošta (krasna ime na te aparate) proti vrhu ali do srede pobočja, odkoder se prične šolsko letanje. Delo okoli aparata gre v lepem redu. Šest tečajnikov pristopi h gumijasti, 25 m dolgi vrvi, ki je zapeta za nos aparata. Pilot sede na svoje mesto, se priveže z vezmi in postuša navodila, ki mu jih daje učitelj. Na učiteljeva povelja nategne nato mož je pri vrveh gumijasto vrv. Ko je ta dovolj nategnjena, spusti tečajnik pri aparatom repu posebno kličko, in aparat se v brzem zaletu odtrga od tal in zdvi po zraku v smer in na mesto, kamor hoče pilot. Pristanek z letalom je zelo miren, kajti aparat se, podira pri pristanku na smučki ob zemljo. Seveda se večkrat zgodi, da se izvrši pristanek na nosu, v ograji ali na smreki. V takih primerih se pilot in smreka zelo poškodujeta, iz zemlje se prikaže v vsej goloti krompir; pilo-

tova usoda pa je ta, da mora dolgo močes tovariši popravljati aparat. Kadar tečajniki ne leto ali pa ne klapajo letal, ni seveda najdejo primernih razvedril v obliki igublene kluže, podobnosti, taroka ali pa statetnega teka po vasi. Zebav jim ne zmanjka, ker sodelujejo pri teh v veliki meri tudi domačini, ki zelo upoštevajo mlade letalce. Bna od najljubših zabav je tečajnikom poleg že omenjenega statetnega teka skomi vas tudi takov, bloški ping-pong. To je čudovita igra v odejah, ki nekoliko spominja na japonsko igro harakiri. Pri bloškem ping-pongu je namreč glavni igralec prisiljen tapati z šagančevu kluhalnico samega sebe po sadiji plati. V dobrem udarjanju po samem sebi je ves stržen te bloški igra. V veselje v pro-

stem času pa je vdelan kot demant v pretan obliki, da se tečajniki pod nobenim pogojem ne dotaknejo alkoholičnih pijac in se še ni pripetilo, da bi bili aviatikarji zamenjali ponedeljek s sradci premozne nedelje.

Brezmotorno letenje je bilo do sedaj pri nas nepoznan sport. Prvi so ga uvedli v svoji domovini Nemci, ki so tu dosegli do sedaj velike uspehe. Prvi začetek pa je bil v naši ožji domovini podan z otvoritvijo tega prvega tečaja za brezmotorno letenje, ki se zbu po prav gotovo pomrečilo, da bo vagonji v bodoče kot stalna letalstva ustanova mnogo navdušenih pilotov, ki bodo smali činiti pomen letalstva kot sport, njegovo gospodarstvo in vojaško stran.

Tudi vreme naklonjeno velesojmu

Jutri bomo lahko govorili v sprejemni aparat in poslali svoj glas na gramofonski plošči

Ljubljana, 4. septembra.

Izjemoma je tudi vreme naklonjeno našemu velesojmu, da je nehalo deževati. Na sejmšču je tudi ob delavnih živahno, saj privabijo koncerti, varijete in lutkovno gledališče vsak dan mnogo posebnikov, ki imajo lepo priliko, da lahko združijo prijetno s koristnim.

Že v četrtek smo poročali, da se pripravila na letošnjem velesojmu posetnikom prijetno presenečenje, da bodo namreč lahko govorili, peli ali igrali na instrumente v sprejemni aparat, potem bodo pa izdelane gramofonske plošče, ki bodo hkrati tudi reproduktore. Prvotno je bilo določeno, da bo predvajal sprejem in izdelavo gramofonskih plošč univ. prof. Inž. Osana v torek, zdaj se je pa program izpremenil v toliko, da bodo posetniki velesojma prvi lahko videli, kako se izdelujejo gramofonske plošče, jutri popoldne ob 15. v paviljonu F. v četrtek bomo pa slišali v paviljonu J javno predvajanje snemanja gramofonskih plošč. Začetek ob 16. Plošče bomo lahko odkupili po 20 do 30 Din.

Agilno društvo »Živalca« je vzorno organiziralo na velesojmu razstavo koz in ovac. Danes so razstavni prostori že polni, razstavljenih je okrog 150 glav izbrane drobnice, ki se bodo zlasti zanimali za njo naši rejci malih živali in kmetovalci.

Ribarska razstava

Ribolov, lahko rečemo, je poklic, ki se je moral zanj zanimati že naš pračlovek. Ribe je lovil, ker jih je rabil za hrano. Ribom omenjajo najstarejši pisatelji, o ribi govori že vs. pisemo. Riba je postalica, je postala in ljudska hrana širokih slojev, ki stanujejo blizu morja in velikih rek.

Gotovo pa draži človeka pogled na ribo v prvi vrsti nekako tako, da si jo želi

Španski pustolovec

Ljubljana, 4. septembra
Že pred nekaj leti je prejelo več petičnih ljudi v Ljubljani pisma iz Španije, v katerih je anonimni pisec navajal, da je zaradi političnih prestopkov ujetnik španskih oblasti in da zaradi tega ne more do svojega kovčega, ki mu leži na neki francoski ali nemški postaji in kjer ima shranjeno lepo imetje. Če mu kdo pomaga do tega kovčega, bo z njim delil imetje.

Kolikar znano, pri nas pretkanemu lopovu ni nihče nasedel, pač pa v Avstriji. Čeprav se pa njegovemu tarnanju pri nas ni nihče odzval, je začel ljubčevski španec zopet pošiljati v Ljubljano slična pisma. Te dni sta prejeli dve tukajšnji tvrdki iz španje dva dopisa sledeče vsebine:

Centen!
Kot ujetnik španske vlade Vas prošim, da mi pomagate do mojega denarja v znesku 1.800.000 frankov, ki leži v kovčegu na neki francoski postaji. Seveda ni potrebno, da greste sami po ta kovčeg, temveč poravnajte samo moje sodne stroške, da bom lahko dvignil tudi zaplenjeno aktovko, ki je v njej skriti predal s prilježnim listkom kovčega. Za Vašo uslužnost in za nagrado Vam obljubljam tretjino vsega denarja. Če ste pripravljeni pomagati mi, prosim, brzojavite takoj mojemu bivšemu zaupnemu slugi. Ko bom prejel brzojav, Vam bom sporočil še druge podrobnosti in tudi moje ime.

Martin
Lista Correos 647, Ribas, Španija.

Obe pismi sta v nemščini, pisala jih je ena in ista roka. Obe tukajšnji tvrdki sta pismi izročili ljubljanski policiji, ki bo skušala stopiti v stik s španskimi oblastmi in jih opozoriti na prevejanega španskega pustolovca.

Zatiranje svinjske kuge

Ljubljana, 4. septembra.

Na veterinarskem kongresu v Sarajevu sta poročala veterinarja Petrovič in Zofijevski o pomenu svinjske kuge pri nas glede na njeno zatiranje s simultanim cepljenjem. Kongres je sprejel o tem naslednjo resolucijo:

1. Z zadovoljstvom se ugotavlja, da se je veterinarski veš in veterinarskim strokovnjakom v naši državi posrečilo dobiti ta razširjenje svinjske kuge zanesljivo in učinkovito sredstvo v simultanim cepljenju. S tem se smatra, da je to vprašanje s strokovne veterinarske strani popolnoma rešeno. Zda je na merodajnih faktorjih, da omogočijo veterinarski stroki, da bi se moglo to sredstvo v praksi čim bolj izkoristiti v korist narodnega gospodarstva.

2. Zaradi praktičnega izvajanja tega cepljenja je treba izpremeniti zdaj veljavne predpise, da se vsem veterinarjem s pravico prakse omogoči neovirano in ob pravem času izkoristiti to učinkovito sredstvo v borbi s svinjsko kugo.

3. Za uspeh tega dela je potrebna skrbet, da pridejo v promet samo dobra cepiva. Za kakovost cepiva mora odgovorjati serumski zavod. V tem pogledu je tre-

ujeti in si šele nato zamisliti, v kakšni meri naj je ujeta riba bolj ali manj užitna. Sporedno z razvojem tehnike in proučevanjem ribjega življenja se je povzpelo ribarstvo do neverjetne višine. Hlrobiologija, studij živalstva v vodi obče in ihtiologija, proučevanje ribe kot take, omogočata, da moremo razpoznati prav vse življenjske vodne prilike. Korak naprej in smo že približali spoznanju ribogojstva. V mislih imamo sladkovodno ribo, ki se je potrošil največ, dokler je sveža, ali pa jo razpošljamo živo v vodi, če smo poskrbeli za kisik in temperaturo.

Kar so nam uprizarili naši ribiči na letošnjem jesenskem velesojmu v Ljubljani, je več nego smo mogli pričakovati. Ribarska razstava ni več običajni pohod po paviljonu, temveč ima že muzejsko vrednost. Prilik za študij vodnega življenja in lovilnih metod je toliko, da se zaveruje ali daš početi in ti minejo ure kakor minute.

Tu je privlačnega in poučnega toliko, da morejo razmišljati šola in starši, da ne zamudijo šolske mladine to nadvse pomembno nazorno priliko.

Kako neki je bilo mogoče našim ribičem, da so mogli izvesti tako čudovito zamisel. Vsaj je pralo že mesec dni nebo kot iz škafa. Žive ribe ni bilo videti ne na trgu, ne v trgovini. Ribičem pa se je posrečilo naravi izvit v najtežjih prilikah toliko in tako prelesto krasnih komadov živih rib. Nazorno, nadvse naravno ee nam kažejo krasni raki, ribe in ribice vseh domačih vrst, vseh velikosti in v terarjih in brežinah, ki se niti najmanj ne ločijo od narave v prostem, živali in živalce, ki so v tesni zvezi z vodo v živem potoku. To je nazorna šola, ki jo pogrešamo. Zvezi ribarskih društev vse priznanje za trud, ki ga znajo ceniti ne samo domačini, temveč tudi tujci, ki smo jih slišali, ko so ocenjevali to prireditve kot nekaj res dovršenega.

ba organizirati strogo kontrolo rezultatov. Ker lahko po nestrokovni rabi cepiva nastopijo težke posledice i pri cepilnu živali i pri širjenju nalezljive bolezni, mora biti cepljenje in uporaba cepiva poverjena izključno veterinarjem. Poskus z raznih strani, da bi se to strokovno veterinarsko delo šabloniziralo in poverilo lajkam, se najstrože obojajo, ker lahko narodnemu gospodarstvu samo škoduje. Zato je treba uvesti strogo kontrolo nad prometom s cepivom, da bi isto ne prišlo v promet brez veterinarske ordinacije. Nadzorstvo nad prometom s cepivom naj se zagotovi pristojnemu veterinarju.

4. Gospodarska moč našega živinoreja onemogoča široko uporabo simultane cepilna v vseh potrebnih primerih in zato apelira zbor veterinarjev na merodajne činitele, da se povečajo razpoložljiva sredstva in pomeni cepivo. V zvezi s tem je treba proučiti vprašanje državne proizvodnje tega cepiva.

Delavsko planinsko društvo

Ljubljana, 4. septembra

Naši širši javnosti ni mnogo znano, da ima jugoslovensko delavstvo poleg številnih drugih kulturnih in športnih organizacij tudi prav lepo delujoče planinsko društvo »Priatelj prirode«. Društvo ima svojo staro tradicijo, obstoja že trideset let in je torej v Jugoslaviji eno najstarejših planinskih društev. Centrala »Priatelja prirode« je v Sarajevu, podružnice pa so ne samo v Bosni, temveč tudi na Hrvaškem, v Beogradu, v Vojvodini in tudi v Sloveniji, v Mariboru, v Ljubljani, v Trbovljah in v Hraščniku.

Posebno uspešno delujejo bosanske podružnice. Sarajevska podružnica je doslej zgradila že štiri planinske kote. Prvo koto je postavila na obali Boraškega jezera, ki je najlepše jezero Bosne in Hercegovine, oddaljeno štiri ure od Konjice. Ker se je turistični promet v zadnjih letih zelo razvil, je postala koto prelesna. Zato je letos sarajevska podružnica postavila ob Boraškem jezeru še eno koto, enonadstropno stavbo. V obeh kotah lahko prenočuje nad 150 planincev. Tretjo koto ima sarajevska podružnica na znani planini Prenj. Ker so na Prenju obširni smučarski tereni, ima koto tudi kot zimskosportno oporišče lepo budočnost. Četrta koto je na Crepoljaku, 1450 m nad morjem, tri in pol ure hoda od Sarajeva. Crepoljsko je najprijetnejša izletniška točka Sarajeva. Posnini je Crepoljsko pravi raj za smučarje. Podružnica v Zenici bo prihodnjo spomlad postavila svojo koto na Babinem smetu. Podružnica v Tuzli vodi vse priprave in zbira sredstva za koto na Majevici planini. Podružnica v Novem Sadu bo postavila svoj dom na Fruški gori. Podružnica v Zagrebu ima za svoj dom na Slernenu že zbran denar, ki pa je za sedaj v hranilnici zamrznjen.

Podružnice v Sloveniji nimajo potrebe postavljati lastnih koč po planinah, ker je v naših Alpah koč že dovolj. Pač pa zbira podružnice v Trbovljah in v Hraščniku pripeljke za Počitniški dom na Mrzlici, ki je nujno potreben, zlasti za otroke iz revirja, po zimi pa kot zavetišče za smučarje. Imata

že na razpolago prav lepo zemljišče vrh Mrzlice, kjer sta že postavili zaslanilo koto. Že sedaj hita čez leto vsako nedeljo iz Trbovelj in iz Hraščnika velike množice na Mrzlico, kjer prebijejo nedeljo v prosti naravi, na solnce in v svežem zraku. Tako opravila »Priatelj prirode« v svojem delokrogu tudi za splošno koristno delo kljub težkim razmeram.

Beležnica

KOLEBAR.

Danes: Torek 4. septembra katoličani: Rosalija.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Kralja valčka.

Kino Ideal: Na povelje tetke Gustike!

Kino Dvor: Valček čar.

Kino Slika: Maratonski tekač.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12. Hodevar, Ljubljana, Celovška 34 in Ustari, Sv. Petra cesta 78.

Spod sita

Posvetila so potrebna, da se zaslužni moške zavedajo svojih neprecenljivih zaslug. Enako so potrebna tudi odlikovanja, pa naj bodo že kakršnakoli, kajti odlikovanja udje so sol telesa ne samo po odlikovanjih prsih, temveč tudi po razboritih moških. Čim bolj je človek odlikovan, tem odličnejši je njegov položaj med razumnimi bitji. Brez dela ni jela. brez zaslug ni odlikovanj.

Vsaka dobra knjiga mora imeti uvod. Tisto rusko o muhi in volu gotovo poznate, saj velja tudi za naše muhe in vole. Kmetič se vrača s polja, kjer je orl orl zore od mraka. Volica sta trudna, komaj se prestopata z noge na nogo, saj sta bila ves dan vprežena v plug in vlekla sta, da so jima kar pene silile iz gobcev. Kmetič ju je priganjal z bičem, kar se je dalo, na vso moč je pritiskal na plug, da je rezal brazde in puškal za seboj globoke razore. Ko je pa legal na zemljo mrak, si je obrisal z rokavom polno čelo in pogljal utrujena volica domu. Zjutraj se v staji doma je bila pa sedla enemu volicu na rog muha in ker ji je ugajalo enakomerno gugaenje, je kar obsejala na njem in tako se je vračala zvečer z voličem z dela v stajo.

Z muho na rogu se primaje utrujeni volič v stajo, a tam sedi po stenah vse črno muh. In ena brž vpraša tovarišico na voličevem rogu:

— Kje si pa bila? Kaj si počela ves dan?

— Orali smo! — ji odgovori muha na voličevem rogu samozavestno.

Posvečeno mnogim muham, ki sede na voličevem rogu in orajo, da jim drugi posejejo, kar sami požanjejo.

Naše gledališče

Torek 4.: Zaprt.

Sreda, 5.: Ples v Savojni. Gostuje Mimi Balkanska iz Sofije. Izven.

Četrtek, 6.: Češka valčka skladba. Izvaja Narodopisna společnost iz Plzna. Izven. Znižane cene.

Petek, 7.: Travnja. Izven. Znižane cene.

Sobota, 8.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Opereta. Premiera. Izven.

Nedelja, 9. ob 16.: Prodana nevesta s sodelovanjem Narodopisne společnosti iz Plzna. Predstava bo na letnem gledališču v Tivoliju. Izven. Znižane cene.

★
Gospa Mimi Balkanska kot gost v našem gledališču. V sredo dne 5. septembra nastopi v opereti Ples v Savoyu ena najodličnejših umetnic, ki nastopajo v opereti, ga. Mimi Balkanska iz Sofije. Lani je absolvirala z velikim uspehom par gostovanj na našem odru, trumfne je žela v Zagrebu, kjer gostuje tudi prav te dni. Jutrišnji nastop v opereti Ples v Savoyu je njeno edino gostovanje v Ljubljani. Po je vloga Madeleine. Opereto dirigira kapelmik štritar, režija je šestova. Predstava je izven, vrši se v sredo dne 5. t. m. Cene evlšane operne.

Nameravani simfonični koncert opernega orkestra, ki naj bi bil 5. septembra, odpade zaradi tega, ker ni bilo mogoče dobiti orkestrskih materijalov jugoslovenskih plesov, ki so izposojeni v Rumuniji in v Rigi, kjer jih pravkar izvajajo. Namestu simfoničnega koncerta je predstava v operi, kjer se izvaja Ples v Savoyu z Mimi Balkansko.

Slovanski ples v operi. Prva prireditve iz cikla slovanskih plesov bo v četrtek dne 6. t. m. ob 20. uri v opernem gledališču, Češki narodni obliki, ki se vršijo v okolici Plzna ob priliki svatbe, dalje prekrasne pestre narodne noše, prstne narodne popevke, vse to bomo imeli priliko videti in slišati v četrtek zvečer v naši operi. Štiridejansko valčko svatbo uprizori Narodopisna společnost iz Plzna, ki je v tem pogledu najboljša in najstitejša predstaviteljica čeških narodnih obličev. Cela skupina šteje nad 50 oseb. Veljajo znižane operne cene. Prodajoja pri dnevnih blaginji in operi.

Premiera operete Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Opereta je prav za prav vesela revljana igra s petjem in plesom v treh dejanjih, katere dejanje se vrši na slovaški zemlji. Opereta je popolnoma folklorističnega značaja. Ima 16 slik z naslednjimi naslovi: I. dejanje: Jutro na Slovaškem, Amerika nas pozna. Letalec je kot pič, Krasni Tino je mojster in Zaplesimo po naše. II. dejanje: Na sejmju je veselo. Da bi le ne prišla nevihta, Sveti Anton, kaj najbolj pomaga?, Zapojmo in zaplesimo!, Ljubzen je bolezen, Sumljiva oseba, Poskusite novo vino in Božja pot. III. dejanje: Da te kap ne zadene, Maruša osti pravilno, Naj žive Slovaki! Opereto pripravljata ga. Vera Balak in kapelmik Neffat, koreografija je ga. Moharjeve in g. Golovina. Premiera bo v soboto dne 8. t. m. ob 20. uri v opernem gledališču.

Newtonova raztresenost.

Newton si je hotel nekoč skuhati za zajutrek jajce v mehko. Stopil je pred lonec z uro v roki, da bi pazil, da bi se jajce ne skuhalo v trdo. Kar je opazil lep vzorec, ki ga je tako zanimal, da je začel ves navdušen razmišljati o njem. Voda v loncu je pa

Danes vefilmska opereta

KRALJA VALČKA

Opereta polna veselja, petja, zabave in domačnosti. Predstavlja nam boj med Straussom in Lannerjem.

Renate Müller, Willy Fritsch, Pavel Hörbiger, Rose Barsony.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. Predstave danes ob 4., 7¼ in 9¼ uri

Elitni kino Matica.

Telefon 21-24.

DNEVNE VESTI

— Uradne ure v državnih uradih. Po poročili ministrskega sveta trajajo uradne ure v državnih uradih od včeraj od 8 do 12. in od 15. do 18.

— Velik uspeh slovenskega fotoamaterja v inozemstvu. V Luzernu v Švici je bila od 14. julija do 5. avgusta velika mednarodna razstava umetniške fotografije, ki so za njo fotoamaterji 30 držav poslali nad 8000 svojih del. Razsodišče za sprejem slik na razstavo je bilo silno strogo in je razstavilo le 452 mojstrov in v resnici samih znanih fotografskih umetnikov, ki je na med njimi seveda naravno največ Švicarjev. Med razstavljalci so najslavnejši mojstri vsega sveta, ki so z večino razstavili tudi na ljubljanski mednarodni razstavi fotografske umetnosti, in konkurenca za nagrade je bila nadvse ostra in težka. Nagrad je bilo prav malo, vendar je razsodišče odlikovalo ljubljanskega fotoamaterja in znanega člana Fotokluba g. Anteta Korniča z bronasto medaljo za tudi v Ljubljani znano fotografijo »Reber v zimskem solnceu«, poleg te slike je bila na razstavi tudi že znana njegova »Kavarna«. Ante Kornič je bil edini jugoslovanski amater, ki so bila njegova dela sprejeta na razstavo, čeprav je svoje stvari poslal več naših amaterjev. Odlikovanje pomeni spet priznanje svetovnega fora, da je naša fotografska umetnost na visoki, zlati pa, da je naš Ante Kornič med najboljšimi fotografskimi umetniki vsega sveta, saj je tudi že na drugih razstavah dobil več odlikovanj. V zvezi s tem za službenim visokim odlikovanjem je velika pariska revija »La Revue Moderne illustrée des Arts et de la Vie« g. Korniča s čestitkami pisno naprosila za razne podatke, da o tem našem fotografskem umetniku objavi večji članek s reprodukcijami njegovih del. Prav prijetne čestitke!

Ljudje, ki so bolni na železnicah, ledvičnih in kamnih v mehuru, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadnih protina uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefov« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefov« grenčica sigurno, skrajno zanesljivo delujoče salinčno odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebusnih kilih, natrganih danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— Prodaja dolenskega gradu. Idilni gradček Smreko pri Vnšji gori je sedanj lastnik g. Petrič, vpokojeni ravnatelj ljubljanske pošte direktor, prodal za 275.000 Din mlademu dunajskemu industrijalcu g. Petru vit. pl. Klarwille, ki bo tu najprej prevel medne tedne, nato se pa stalno naseli, ko mu bodo grad in posestvo »uredili« naši arhitekti in sadjarski ter vrtnarski strokovnjaki. Čeprav smo proti prodaji posestev inozemcem, vendar to pot pozdravljamo novega lastnika, ki bo starodavni gradček strokovnjaško restaviral in še opešal, medtem ko drugi naši najlepši in tudi zgodovinsko najbolj važni gradovi propadajo zaradi pomanjkanja za ohranitev velikih poslopij potrebnih sredstev. Poleg vsega tega bo pa novi lastnik opremil grad z dragoceno starinsko opremo in umetninami, ki jih pripelje iz inozemstva, drugi pa neudomestljive predmete naše stare umetne obrti in umetnosti izvažajo iz naše države čez meje na vse strani. Upamo torej, da dobimo med Vnšjo goro in Stično vzorno sadjarsko in vrtnarsko urejeno posestvo, ki bo našemu kmetu z dobrim zgledom le v korist.

— Spominška plošča Davorinu Trstenjaku. V nedeljo 16. t. m. odkrije učiteljsko kostajniškega sreza v Kostajnici spominško ploščo svojemu velikemu učitelju in pedagogu Davorinu Trstenjaku. To bo velika nacionalna in kulturna manifestacija kraja, kjer je Davorin Trstenjak služil kot učitelj in zastupil neizbrisne spomine na nacionalnem pedagoškem, socialnem in gospodarskem polju. Na programu je tudi predavanje o življenju in delu Davorina Trstenjaka. Predaval bo znani pedagog Salih Ljubumčič, profesor učiteljske v Zagrebu, ki je napisal pred dvema letoma zanimivo razpravo o Davorinu Trstenjaku.

— Novi »šlusterji« višje pedagoške šole v Beogradu. 8. oktobra se prične predavanja na višji pedagoški šoli v Beogradu. Šlusterji so razdeljeni po oddelkih I. (nacionalne skupine), II. (skupina tujih jezikov), III. (skupina prirodoslovnih ved), IV. (skupina matematično-fizičnih ved) in V. (veščine). Iz dravske banovine so sprejete v višjo pedagoško šolo v Beogradu učiteljica v Celju Karničnik Marija s. Jolanda (III.), učiteljica v Brežicah Monopol Ana (II. s francoščino) in učiteljica v Senovem Angela Pucelj (III.).

— Mednarodni kongres filozofov. V nedeljo je bil v Pragi odprt VIII. mednarodni kongres filozofov, ki se ga udeležuje 600 delegatov iz 21 držav. Svečani otvoritvi so prisostvovali med drugimi naš poslanik v Pragi dr. Grisogono, pomočnik prosvetnega ministra Dvorković in prof. dr. Brana Petronijević.

— Čehoslovski letoviščarji na Jadranu. V nedeljo zvečer je prispelo v Split 275 čehoslovških letoviščarjev pod vodstvom inspektorja čehoslovških železnic Novaka. Včeraj jutraj je prispela v Split druga skupina Čehoslovakov, 80 po številu. Vsi so se odpeljali v Dubrovnik.

— Osiješko gledališče najcenejše v državi. Tudi osiješko gledališče je otvorilo novo sezono in se obrnilo na meščane s pozivom, naj stopijo v krog abonementov. Vsak abonement ima pravico do 50% popusta pri vseh premijerah. Mesečni abonema za premijere znaša 200 Din v veliki loži, v mali loži 160 Din, v prvih vrstah par-

terja 40 Din itd. Na balkonu stane abonema v prvih dveh vrstah mesečno za 4 premijere 30 Din, v vseh drugih vrstah pa 20 Din, najcenejši sedež v abonemaju stane torej za eno predstavo 5 Din, najdražji pa 10 Din. Tako nizkih cen nima nobeno drugo gledališče v naši državi.

— Letalske tekme. V četrtek dne 6. t. m., na rojstni dan prestolonaslednika Petra, se bo tudi letos, kakor vsako leto, vršilo veliko tekmovanje jugoslovanskih vojaških letalcev za najvišjo trofej, za zlati pokal Nj. Vel. kralja. Poveljstvo našega zrakoplovstva je že izbralo 50 najboljših vojaških letalcev, ki bodo tekmovali v treh skupinah. Središče tekem bo v Novem Sadu, kjer so se že zbrali tekmovalci. Glavno tekmovanje bo z dvosedalnimi letali in bo zmagovalcem skupine dobil zlat kraljev pokal. V drugih dveh kategorijah bodo tekmovala lovka in šolska letala za nagrado vojne ministra in za nagrado komandanta zrakoplovstva generala Nedića. Tekmovalci bodo startali ob 5. jutraj, tako da bodo tekme končane že popoldne.

— Zbori. Revija nove zborovske glasbe. Urejuje Zorko Prelovac, upravlja Joško Jamnik, zalaga pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Letnik X., št. 4., je izšel. Vsebinska glasbenega dela: E. Adamič: »Zemlja mi goste gre«, »Furmanška«, obe narodni za mešan zbor, L. Horvat: »N' ča bom več vinca piva« (koroška narodna), D. Bučar: »Venček narodnih za moški zbor«. Vsebinska književnega dela: Z. Prelovac: P. H. Sattnerju v slovo, Z. Prelovac: Praski pevski festival 1934. Iz naših organizacij in društev. Novosti. Razno. Iz uredništva in upravnistva. Književno prilogo krasijo slike p. H. Sattnerja, združenih moških zborov na pevskih svečanostih v Pragi in starost POC ter vodje vsega slovenskega pevstva, ki je letos praznoval 70letnico rojstva. Naj ne bi bilo nobenega pevskega društva, nobenega zbora in nobenega pevca in pevke, ki ne bi bili narodniki na svoj pevski list! Letna naročnina je 50 Din, plačljiva tudi v obrokih, samo da je plačana na št. 12134 ček. računa poštne hranilnice.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačnost upadla, temperatura pa zvišala. Včeraj je razen v Ljubljani in Mariboru deževalo po vseh krajih naše države. Največ padavin so imeli v Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 23, v Splitu 21, v Ljubljani 19,6, v Zagrebu 18, v Mariboru 17,6, v Sarajevu 15, v Beogradu 14. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,8, temperatura je znašala 13,2.

— Strašna osveta po 20 letih. V nedeljo ponoči sta vdrla v hišo kmeta Dimitrija Ristića v sremskem mestecu Ilen dva razbojnika in zahtevala žganja. Potem sta začela spravevali kako kaj žive domači. Ristićeva žena Mileva je pa takoj opazila, da imajo opraviti z razbojnikoma. Skrivaj je zbežala z dveletno hčerko in obvestila sosede, da sta v hiši razbojnika. Prihitele so orožniki in policisti, ki pa so našli na pragu Dimitrija Ristića mrtvega. Razbojnika sta ga ustrelila. Blizu hiše so našli v koruzi mrtvega 13letnega Ristićevega sinčka. Fantek je hotel zbežati, ko sta razbojnika ustrelila njegovega očeta, pa je krogla zadela tudi njega. Gre za osvetlo nekega Ristićevega znanca zaradi osebnega sovraštva starega že 25 let.

— Ljubavna tragedija v Beogradu. Včeraj popoldne se je odigrala v Beogradu pretresljiva ljubavna tragedija. Trgovski pomočnik Miroslav Banac je ustrelil svojo ljubico Zagorko Bošković, potem je pa še bežal pognal kroglo v glavo. Ona je bila takoj mrtva, on se pa bori s smrtjo. Banac je oženjen.

SAMO SE DANES
vesela burka s HANSI NIESE
Na povelje
tetke Gustike
Smeh, zabava, grohot in veselje razpoloženje.

ZVOČNI KINO »IDEAL«
Predstave danes ob 4., 7. in 9¼.
Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

Iz Ljubljane

— Iz ljubljanskega meščanstva. Pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljeve Marije se bo vršil v dne 5. do 10. t. m. festival slovenskih narodnih plesov v Ljubljani. Prireditelj, zadržanost in izvedena v velikem obsegu, bo velikega pomena za mesto Ljubljano, ki bo zopet imela priliko izkazati svojo gostoljubnost in zavednost svojih prebivalcev. V zahvalo visoki pokroviteljici in počastitev številnih visokih gostov ter udeležnikov iz širne naše domovine, pa tudi skoraj vsega slovenskega sveta, bo mestna občlina ljubljanska razobesila na svojih poslopijih zastave, ljubljanske prebivalstvo pa se naproša, da tudi s svoje strani stori vse, da bo prireditelj, ki bo v svoji vrsti edinstvena, imela čim lepši značaj in uspeh. — Župan in mestni načelnik: dr. Puc.

— Iz Slavnostni sprevod udeležencev festivala slovenskih plesov, ki se bo vršil v soboto 8. t. m., se bo pomikal po sledečih ulicah odnosno trgih: Bleiweisova — Gosposvetska — Tavčarjeva — Miklošičeva — Marijin trg — Stritarjeva — Mestni trg — Pod Trnovo — Čevljarški most — Dvorsko nabrežje — Dvorski trg — Kongresni trg — Selenburgova — Aleksandrova — Bleiweisova do velesejma — razhod na velesejmu. — Zbirališče vseh skupin narodnih noč ob pol 10. uri na let-

nem telovadšču ljubljanskega Sokola v Tivolju. Pričetek sprevoda točno ob pol 11. uri.

— Iz Na festivalu slovenskih plesov in slovenske glasbe, ki se bo vršil med 5. in 10. septembrom v Ljubljani, bo gotovo napravil mogočen vtis nastop ljubljanskih zborov Hubadove pevске župe. Nad 300 pevcev in pevko bo v soboto dne 8. septembra popoldne v odmorih med plesnimi nastopi odpla sledeče pesmi: Emil Adamič: Čuj nas, zemlja! — Emil Adamič: Zdravica (moška zbor). Nato bo sledil mešani zbor s pesmimi: Anton Förster: Naše gore, in Matej Hubad: Gor čez izaro. Vse zore bo dirigiral pevovodja Hubadove pevске župe g. Zorko Prelovac.

— Iz Vsem ljubljanskim pevskim društvom! V četrtek 6. t. m. točno ob 20. uri bo v veliki dvorani Uniona skupna pevška vaja za moški in mešani zbor. Note prinese s seboj! Udeležba obvezna za sledeče zore: Glasbena Matica, Ljubljanski Zvon, Slavce, Sloga, Tabor, Krakovo-Trnovo, Narodna čitalnica v Šiški, Bežigrad, P. H. Sattner, Sava, Ljubljana, Moste, Danica na Viču, Ker je ta pevška vaja zelo važna za bližnji nastop, zato pričakujemo najlepše udeležbe. Uprava Hubadove župe.

Marta Eggert —
Jan Kiepara
POROČENA
Prideta v Ljubljano!

— Iz Vstopnice za prireditve festivala slovenskih plesov in slovenske glasbe v Ljubljani so v predprodaji na razpolago. Prodajajo se v paviljonu pred kavarno Emona na Tyrševi cesti dne 8. do 12. in od 14. do 19. ure po sledečih cenah: Sedeži po 25, 20, 15 in 13 Din, stojšča po 6 Din, permanentno stojšča za vse tri izvedbe slovenskih plesov 12 Din. Za operne predstave veljajo znižane operne cene, predprodaja v opernem gledališču. Vstopnice za stojšča se morajo vidno nositi. V slučaju slabega vremena se izvajajo slovenski plesi v unioński dvorani. Zato je na vsaki vstopnici za sedež označen tudi sedež v unioński dvorani. Ker je številno sedežev omejeno, naj se jih blagovoli cenjeno občinstvo nabavi v predprodaji.

— Iz »Kralja valčka« še vedno navdušujeta naše občinstvo. Film nam priča veselo bitko med dvema komponistoma. Godba v tem filmu nas zaziblje v veselo valčku. Renate Müller in Willy Fritsch sta v tem filmu ljubka in simpatična. — Za 6. t. m. nam Elitni kino Matica pripravlja prijetno presenečenje. Na programu ima namreč zadnje delo Jana Kiepara in Marte Eggertove. To delo prekaša vsa dosedanja dela Jana Kiepara. Tu nastopa kot dovršen igralec in rutinar pevec. Njegov glas doni kot glas srebrne strune, a Marta Eggertova je v tem filmu ljubka in lepa. Oba sta se našla in združila. Da bo delo še bolj privlačno, je režiser Gallone poskrbel, da bo vedno neredni Pavel Kemp zabaval publiko. Pomaša mu še blazirani Teho Lingen in vedno veseli Pavel Hörbiger. Vsi ti skrbje, da bo kinoobiskovalci zadovoljni in veseli, poleg tega pa bodo slišali božansko pesem Jana Kiepara.

— Iz Opazovanja na današnji koncert Sattnerjevega zbora v razstavnih dvorani na velesejmu. Koncert začne točno ob pol 18. uri, Sattnerjev pevski zbor bo izvajal celo vrsto cerkvenih pesmi, ki jih je zložil pater Hugolin Sattner. Zbor je priznan najboljši cerkveni zbor v naši domovini in nocojšnji koncert nam bo nudil prav poseben užitek. Jutri koncertira ob istem času Slovenski vokalni kvintet, v četrtek pa Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske.

Marta Eggert —
Jan Kiepara
POROČENA
Prideta v Ljubljano!

— Iz ZKD kinopredstave. V letošnji sezoni bo ZKD predvajala niz lepih zabavnih in kulturnih filmov. Izbrani filmov je bila dokaj skrbna in vestna, tako da bodo obiskovalci predstav zadovoljni. Prva predstava bo dne 14. t. m. Na sporedu je vesela burka »Veleturist«, v kateri nastopa komik Otto Wallburg.

— Iz Jan Kiepara, slavni tenorist, in Marta Eggertova, znana filmska zvezda, sta se poročila. Seznani sta se pri snemanju filma »Pesem z neba«, kjer igra glavni vlogi.

— Iz Pevkam in pevcom ljubljanskih zborov Hubadove župe JPSI v četrtek zvečer ob 20. vaju moških in mešanih zborov v veliki dvorani Uniona. Pridite prav vse in val, da bo Vaš nastop dne 8. t. m. res veličasten. Note s seboj. Pevovodja.

— Iz Grafolog Karmah v Ljubljani. Obiske sprejema v hotelu »Soča«. V Ljubljani ostane do 10. septembra. Odgovarja tudi na dole korespondenco.

— Iz Trgovine na praznik. Trgovine bodo v soboto dne 8. t. m. na praznik roj. d. Marije dopolne odprte, na kar se kupujejo občinstvo opozarja. Uprava združena trgovcev.

Iz Celja

— Iz Proselava rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra bo priredilo Sokolsko društvo v Celju v sredo dne 5. t. m. ob 20. v Sokolekem domu v Gaberju. Ob tej priliki se bo tudi spomnilo bazoviških žrtv. Po programu, ki obsega sedem točk, bo br. Kramar predvajal film »Celjski župni zbor 1934«. Vse članstvo Sokola in Sokolstvu naklonjeno občinstvo je vabilo, da se udeleži te sokolske manifestacije.

— Iz Na glasbeni šoli Glasbene Matice v Celju se je že pričelo vplevanje novih in starih gojencev in gojek. Staršem svetujemo, da vpišejo svoje otroke že te dni, ker se bo 15. t. m. pričel redni pouk. Vse podrobnosti so razvidne na razpisni deski na šolskem hodniku v I. nadstropju. Slomškov trg 10.

— Iz Dva referata o regulaciji Savinje in pritokov. Občinska organizacija JNS za mesto Celje bo priredila v sredo 5. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu prvi redni me-

sečni članski sestanek po počitnicah. Na dnevnem redu sta zanimiva referata finančnega referenta mestne občine g. dr. Dragotina Vrečka in narodnega poslanca g. Ivana Prekorskega o regulaciji Savinje in pritokov, torej od predmetu, ki živo zanima našo javnost. Članstvo mestne in tudi okoliške organizacije JNS je vabilo, da se zanesljivo udeleži sestanka.

— Iz Umrlj so v celjski bolnici v nedeljo 84letni posestnik Anton Piki iz Petrovč v 40letna prevzitarica Neža Praprotnikova, v ponedeljek pa 12letni Franc Korbec, sin godnega delavca iz Dramelj. Korbec je padel v petek doma v apnenici in dobil težke opekline po vsem telesu, ki jim je tri dni pozneje v bolnici podlegel.

Iz Trbovelj

— Spominška svečanost za pok. generalom Maistrom. Legija koroških borcev v Trbovljah priredi v nedeljo 9. t. m. na Sv. Planini pri Trbovljah spominško svečanost v počastitev spomina blagopokojnega vrhovnega vodje legije generala Rudolfa Maistra in borcev, ki so preminuli v borbah za svobodo slovenskega Korotana. Spored prireditve je sledeč: ob 10. uri maša zadržana za generalom Maistrom s spominom na borce, ki so ob rojstvu Jugoslavije dali svoja mlada življenja za zibelko slovenstva, za naš tužni Korotan. Po maši zborovanje legije koroških borcev pred planinsko cerkvijo. Govorilo se bo o zaslugah generala Maistra za naš narod in državo ter o nalogah in ciljih legije koroških borcev. Legija vabi prebivalstvo rudarskih revirjev in tudi drugih krajev naše domovine, da se žalne svečanosti s čim večjim številu udeleži. Prav posebno

Dan kmečke mladine v Novem mestu**Deževno vreme ni moglo preprečiti prvega tabora kmečke mladine v dolenski metropoli**

Novo mesto, 3. septembra. V nedeljo se je vršil pri nas prvi tabor kmečke mladine. Dopoldne je bila razstava, kamor so iz bližnje in daljnje okolice prignali kmetje živino in konje. Vzlic dežju se je nabralo mnogo navdušenih fantov in deklet. Ob 11. je prispel g. ban, ki se je v spremstvu župana dr. Režeka, župana šmihel-stopiške občine g. Matka, poslanca g. Klinca, sreč. nač. Logarja in ostalih odpeljal po zadnji poplavi opustošene kraje pod Gorjanci. Sli so na Brusnice, od tod v Gaberje in se preko Stopič v Težke vode vrnili v mesto. Kmalu po drugi uri so se začele zbirati velike množice meščanov in kmetov ob obeh straneh ceste, po kateri naj bi šla povorka. Zbirališče za povorko je bilo pred podružnico »Kmetijske zadruge« na Ljubljanski cesti, odkoder je ob 3.45 krenila povorka skozi mesto. Take povorke še ni videlo naše mesto. Na čelu so jездili fantje, za njimi kolesarji, za njimi godba in zvezni prapor iz Ljubljane. V povorki je bilo 17 voz, na katerih so predstavljali gostilno, kovače, mizarje, terice, zimski večer na kmetih, kmečko svatbo, sirarno, veselo družbo itd. Največjo pozornost pa je vzbujalo 18 Belokranjcev v slikovitih nošah. So namreč oni, ki bodo pokazali svoje kolo na plesnem festivalu v Ljubljani. S seboj imajo lastno godbo, ki je ves čas veselo igrala. Z balkona mestne hiše je vzklajajočo kmečko mladino pozdravil g. ban.

Povorka je iz Kandije krenila nazaj po isti poti mimo hotela Metropol na Loko, kamor je odšlo vse občinstvo in udeleženci. Tu so se zbrali na tribuni: g. ban dr. Marušič, poslanec Mravlje, poslanec Klinc, dr. Brolih, dr. Vebler, sreski načelnik Logar, župan dr. Režek, ing. Zidanšek, ravnatelj Kmetijske šole na Grmu ing. Zupanič, ravnatelj mešč. šole Mervič in predsednik podobdora »Zveze kmetijskih fantov in deklet Cveto Zorko. Ta je otvoril prvi dolenski tabor Zveze kmetijskih fantov in deklet, pozdravil navzočega bana, poslanca Mravlje in Klinca ter zastopnike raznih korporacij in občin Z besedami: »Borci Gubčeve vojske so se zbudili« je vzpodbujal kmečko mladino, naj se zbere nezmagljiva, nepokolebljiva in neustrašna pod zvezinim praporom, ter naj bo ponosna nanj. Za njim je nagovoril g. ban kmetstvo mladino približno takole:

»Draga kmetstva mladina! Kmet živi v težki in težki. Ona je njegova dobrotnica in sovravnica. Daje mu moči in življenje in je izvor vseh dobrin. Je pa tudi navidezna sovražnica, ker dostikrat uniči vse delo in plodove, ki jih je kmet z žulji ustvaril. Tako nam je hotela pokvariti praznik. V tem pa leži dobro, kajti mladina si pokazala, da se ne ustraši nje ne sovražnosti, marveč ti krepki voljo, da doseže svoj cilj. Ti mladina si se zbrala, da manifestiraš svojo kmečko idejo. Ta ideja je, da se moramo zavedati važnosti kmečkega rodu, ga vzgajati rod z rodno, te lepe in dobre naše prebivalce. Vsi se moramo zavedati kmečkega rodu, ker to je zdrav rod, ki mora imeti spoštovanje do samega sebe. Pesnik Prešeren je zapisal »Kmečki stan je zaničvan«. Vi sami ste bili krivi, ker ste trpeli in se uklanjali vsem izkoriščalcem. Vi ste se premalo zavedali svojega stanu. V vseh državah, naj si bo v Angliji ali Nemčiji, dasiravno sta industrijski deželi, je kmečki stan tisti, ki tvori zdrav temelj države. Produkt usvarjate z zemljo in delom. Vse vaše dobrine so neobhodno potrebne cloveštvu. Clovek ne more živeti brez tega, kar kmet daje na mizo. Ne molimo zastoj! »Daj nam danes naš vsakdanji kruhek. To je ono, kar tvori kmeta kot prvenstveni stan v državi. Nemogoča je država, ki nima kmečkega stanu. Državo tvori ozemlje, meja in prebivalci in pri tem mislimo na kmeta. Z državno-upravnega stališča smatram kmeta za bazo države. To sem vam hotel povedati. Cloveštvo živi v težkih razmerah. Rešitev je v tem, da pomagamo malemu cloveku — kmetu. Pregovor pravi: »Če se kmetu dobro godi, se vsem dobro godi.«

V vas je temelj države in s temi besedami v srečo morate delati. Zato v srca samozvest in korajžo. Ljubite delo, ki je težko, a počitek je sladak. Prihajate na kmečko praznike. S pesmi pojdite na travnike, njive in polja. To delo je sveto in najbolj zdravo. Ne v mesta, koder ne-

pa vabi vse one, ki so stali ob prevratu v obrambo naše severne meje, da se poklonijo spominu našega velikega narodnega borca in vodje generala Maistra in tovaršev, ki so preminuli v borbah po prevratu na naši severni meji.

— Športna nedelja v Trbovljah. Naša športna publika pa tudi ostalo prebivalstvo je z velikim zanimanjem pričakovalo nedeljske športne prireditve, kajti po programu sodeč bi bila to prva prireditve v takem obsegu in s tako odličnimi močmi v Trbovljah. Toda deževno vreme je našim športnikom in njihovim prijateljem prekrizalo račune. Nekaj športnih gostov je dospelo že v soboto z večernimi vlaki, večina pa v nedeljo jutraj. Tekme bi se morale pričeti že v nedeljo jutraj ob 7. uri in sicer plavalne, zaradi slabega vremena pa jih je vodstvo prireditve odpovedalo. Okrog polnoce so se oblaki nekoliko dvignili in je nehalo rostiti. Zato je nastalo po česti živahno vrvenje naše mladine. Okrog 14. ure se je pričela športna publika zbirati na igrišču SK Trbovlje, ki pa je bilo precej razmakanje, dasiravno je precej preraščeno. Ob določenem času sta se spoprijela prireditelj SK Trbovlje in SK Amater. Borba je bila napeta, sploščka je valovala iz polja v polje, kar je kazalo na enako tehnično spretnost igralcev. Proti koncu igre pa se je pokazala lahka premoč SK Amaterja, ki je zmagal z rezultatom 3:1. Zanimanje športne javnosti pa je bilo osredotočeno na igro »Haške«, Zagreb in Ilirija, Ljubljana, saj se je že celih 14 dni med mladino silalo samo o tej tekmi. Lahko se reče, da je prišla naša mladina v polni meri na svoj račun, kajti igra med obema liginimi močmi je bila izredno lepa. Večina tako lepe igre še ni videla. Rezultat 5:3 za »Haške«, Zagreb.

zdravo življenje uničuje ono lepo in zdravo kmetstvo življenje. Iskreno vas pozdravljam, zadovoljen in srečen sem, da sem med vami. Na tej poti naprej v zmagalo. Banovemu govoru je sledilo viharno odobravanje in navdušenje. Delegat zveze, poslanec Mravlje, je pozdravil množico v imenu zveze in v imenu poslanca Pucija, ki je pihel v Savinjsko dolino med kmetstvo mladino, ki je tudi priredila tabor. G. Mravlje je dejal med drugim:

»Fantje, dekleta, možje in matere! Poteklo je 10 let, odkar se je kmetstva mladina organizirala. Hotela je odstraniti vse ovire, ki niso dale ujediniti naše vasi, močno povezane v strankarske okove. Mladina je sklenila, da gre svojo pot in ustvari to, kar se starijem ni posrečilo. V 10 letih je napravila zmagovito pot. Nekeč je bilo tako, če je šel tvoj nasprotnik po desni strani, si se mu ognil na levo, želel si sosedu nesrečo in vse gorje. Nobena prireditev se ni vršila brez pobojev, klevet in obrekovanja. Ko pa je mladina stopila na plan, so take razmere ponehale. Kmečko gibanje je v moralnem pogledu vazeen pokret. Gre ven s svojim vplivom in hoče doseči kmečko mladino, ujedinitje naše vasi. Odkržiati se je treba starih gregov. »Vas je vas, brez vasi ni ničesar«, je dejal pokrovitelj Nj. Vel. kralj Aleksander. Kmečka organizacija je kulturna in socialna. Noče rušiti, temveč z lepimi primeri prikazati in pokazati lepo bodočnost. Oni, ki zabavljajo, v našo sredo nima dostopa. Tu je mesto tistim, ki hočejo dela. Iz naroda za narod Prišel bo čas, ko bo država mirno živela ko se bo vsakdo zavedal svojih dolžnosti do naroda, ne pa iskal samo koristi. Mladina je zdrava kot zemlja. Pri delu ne izkorišča nje, pač pa žrtvovanje. Po tej poti naprej.«

Ravnatelj meščanske šole Anton Mervič je dejal, da mora ljudstvo ustvariti bodočnost. Kot zastopnik kmečke prosvete je omenil, da hoče kmetstva prosveta pokazati, kako je bilo nekdanj, kako je danes in kako bo v bodoče, da se kmet ne verjeda sile, ki jo ima v sebi. Ko bi on verjeda, da v svoji moči lahko čudeže dela, bi vladal svetu. Ljudje so zamudili prilike, s katerimi bi spravili v svet svojo moč. Prežeti naj bodo neomajne iubežni do zemlje, ki se pokaže v težkih časih. Zastave v našem mestu kažejo, da se vzbudili zanimanje. Z geslom »Ljubite našo grudo« je končal svoj govor.

Ravnatelj Kmetijske šole na Grmu, ing. Zupanič, je povdaril, da praznuje mladina praznik veselja in da ji je poleg osnovnošolske izobrazbe potrebna tudi strokovna. Da je napačno, če je clovek preveč konservativen. Naj se gospodar ne drži tega, da bo tako gospodaril kot njegov oče. Povdaril je, naj bi ostali vsi v najboljših stikih z raznimi kmetijskimi tečaji in šolami.

Zadnji je govoril predsednik podobdora Cveto Zorko, nakar so Belokranjci zaplesali kolo. V kolo so zajeli tudi g. bana. Godba mestnega Godbenega društva je veselo zaigrala in na plesišču se je vrtele staro in mlado. Med tem pa so razdelili nagrade, ki so jih prejeli najlepše okrašeni vozovi. Prvo nagrado Din 175.— so dobili Belokranjci, drugo Din 100.— kovač in tretjo Din 50.— terice. Zvečer se je vršila zakuska na čast pokrovitelju g. bana in narodna veselica v prostorih hotela Koklič.

Iz Kamnika

— Društvo poštenjakov. Kaj pa je tebe treba bilo, bo morda kdo rekel, ko bi slišal, da imamo v Kamniku poleg cele vrste društev, organizacij in bratovščin še društvo, ki se oficijelno imenuje »Društvo poštenjakov«. To društvo je sicer zaenkrat še tajno in ni izdalo niti svojih praznik, niti ne vemo, kdo so njegovi člani, vendar pa razvija že živahno delovanje, ki pa je prav posebne vrste. Nekateri meščani, pa tudi okoličani so namreč pred kratkim pričeli dobivati po pošti pisma z najrazličnejšimi razglabljanji. Pisma obsegajo dve gosto natipkani strani pisarniške pole, podpisana pa so z vabljivim imenom: »Društvo poštenjakov«. Ti poštenjaki dajejo na praveden način meščanom nauke o moralu, korupciji, propadanju poštenosti in drugih pojavih današnje dobe. Meščani so zelo radovedni, kdo so častivredni člani tega društva, ki skuša ne tako vnet in skrivnostno način poslati v reševanje težavnih problemov našega mesta.

Ponson du Terrail: 113 Lepa židovka

Roman.

— Reči hočete, da se ni nič zgodilo in da ste morda tudi sami postali žrtev zlobnih jezikov, kar se žal tako rado pripeti tudi v najboljši družbi. Toda govorite gospa, opogumite se končno. — To, kar vem, gospa, vem od druge strani in vsi moji gostje tega ne smejo slišati.

— Upam, da mi boste to lahko povedali vsaj v pričo dam.

— To pa rade volje.

Dame so obstopile grofico de Blossac in gospa de Gazin je tiho nadaljevala:

— Govori se, da je Filipina de Genouilhac preveč rada poslušala markiza de Mathalin in da se je z njim spečala.

— Z markizom de Mathalin? — je vzkliknila stara grofica, — kaj se je vam zmešalo? Saj ga sploh še nikoli nisimo videli, moja hčerka in jaz ga sploh ne poznavamo, moja vnukinja je pa komaj kaj slišala o njegovih pustolovščinah.

— Madame!

— Kot babica ubogega dekleta vas pozivam, gospa, da mi poveste, odkod izvirajo te govorice. Če nečete povedati, vložim jutri proti vam tožbo.

Te govorice se je gospa de Gazin zelo ustrašila in takoj je priznala, da ji je povedala to neka dama, njej pa namestnik državnega tožilca Queyries.

— To je pa resnejše, nego sem pričakovala, — je odgovorila grofica. — Nobenega dvoma ni, da se skriva za tem podlost. Lahko ste pa prepričani, da bi se nihče ne drznil blati naše rodbine, če bi bil moj zet markiz de Genouilhac še živ. Me smo same slabotne ženske, skoraj brez zaščite. Toda grofica de Blossac vam prisega, da je njena vnukinja posebej krepost, in trdno upam, da boste mojim besedam verjeli.

Komaj je grofica izgovorila te besede, je stopil od sosedne skupine k njej lep mlad mož in jo vprašal:

— Oprostite, madame, ali meste vi grofica Sara de Blossac?

— Da, gospod.

— Ista, ki je nekoč v najtežjih razmerah pripomogla gospodični de Saint Hermine do svobode?

— Ista, gospod.

— Če je tako, gospa, se vam pa ni treba več ozirati po zaščitniku. Jaz sem vicom Roland de Coarasse.

— Sin grofa Henrika?

— Da, gospa, in tu je moj prijatelj Godefroy de Main-Hardye. Upam, da bova znala zavezati podle jezike. Izvolite sprejeti mojo roko, gospa grofica.

— Coarasse, Main-Hardye, sinova junakov! — je ponovila grofica de Blossac.

— Da, mladeniča, ki lahko tudi sama postaneta junaka, če jima dovolite zavzeti se za vašo rodbino, — je pripomnil Godefroy.

V hipu, ko je grofica de Blossac sprejela Rolandovo roko, se je obrnil Godefroy de Main-Hardye k družbi, rekoč:

— Na gospo grofico de Blossac in njeno rodbino je padlo podlo obrekovanje. Zanimala se bova, odkod izvira ta podlost, in lahko ste prepričani, gosпода, da bodo krivci pošteno kaznovani.

Tem besedam je sledilo zamolklo mrmranje po dvoran, toda mladi plemič se za to ni zmenil. Prijazno je pozdravil družbo, namignil dvema drugima mladeničema, potem je pa zapustil z njima in Rolandom ter grofico de Blossac salon.

Kmalu so bili v grofici palači in v sobi, kjer je še vedno čakala markiza, ki so ji kratko povedali, kaj se je bilo zgodilo pri gospe de Feydien.

— Zdaj, gospod vicom, — je spregovorila stara grofica končno, — mi

pa, prosim, povejte, kdo so vaši mladi spremljevalci.

— To sta najina mlajša brata, ta tu je Faulkred de Main-Hardye, oni tam je pa moj brat Clovis.

— Izvolite sesti, gospodje, — je dejala grofica mladeničem, ki so še vedno spoštljivo stali okrog nje.

— Gospa, v prvi vrsti vas moramo prositi oprostema, — je dejal Godefroy Main-Hardye, — kajti priznati vam moramo velik greh.

— Kar povejte, kaj vam teži srce.

— Naš prvi greh je bil, da se nismo takoj po prihodu v Bordeaux zglasili pri vas. Grof de Coarasse in moj oče sta nam položila na srce, naj naprej povprašamo po vaši palači. Obljubili smo jima to...

— Pa niste izpolnili svoje obljube, — ga je prekinila grofica.

— Žalibog ne. Prispeli smo v mesto davi. Komaj smo stopili na breg, smo bili povabljeni na ples. Za divjake, kakršni smo mi, je bila to nepričakovana sreča in tako smo se dali kaj lahko zapeljati.

— Usoda je hotela, tako dragi Godefroy, ker se je vam tako nudila prilika, da postanete zaščitniki davne dolžnice vašega očeta chevaliera de Main-Hardye.

— Hvala vam, madame, za te la-skave besede. Rekli so nam, da bomo spoznali v vas najplemenitejšo ženo, lahko bi nam bili pa tudi rekli, da ste najgracijoznejša in... najlepša.

— Nikar mi ne pojte take slave, — se je zasmejala grofica. — Raje mi povejte kaj o grofu Henriku. Ali je še vedno tako prijeten družabnik, kakor sem ga poznala, in gospod de Main-Hardye in Galaor de Casterac in gospa de Mas?

— Moj oče, madame, — je odgovoril Roland, — je še vedno tak, kakršen je bil, samo da je postal zdaj navdušen lovec.

— A vaša mati?

— Moja mati je še vedno svečnica, kakor ste vi, imra bele lase, ki ji zelo lepo pristojajo.

— Bila je zelo lepa in vi ste ji podobni. Nikar ne zardevajte, ta poklon velja nji. A vaš oče, dragi Main-Hardye?

— Ah, moj oče je tudi še vedno Gaskonec, kakor je bil. Še nikoli ga nisem videl utrujenega, čil in krepak je, kakor pred dvajsetimi leti. Kar se pa tiče de Casteraca in de Masa, vam moram povedati, da se ju je lotil pustolovski duh. Dve leti po svojem prihodu sta zapustila Louisieno in krenila v Kanado. Od jezera Antario do Quebeca sta bila znana kot najdrznejša lovca fipic, vider in medvedov. Zdaj sta oba premožna in živita mimo življenje.

— Če bi vedeli, dragi moji, — je vzkliknila grofica, — kako sem se v teh kratkih trenutkih pomladila! Toda pozabiti ne smem, da ste mi vi priskočili na pomoč kot vitezi. Sprejemam vašo viteško roko. Jutri moramo zvedeti, odkod je prišlo podlo obrekovanje, nad katerim sem morala prvič v življenju zardevati.

— Jutri bomo zvedeli, odkod izvirajo te podle klevete.

— Hvala vam, gospodje, zdaj pa lahko greste. Želim vam vse najboljšo. Ni treba še posebej omenjati, da so vam vrata moje hiše vedno na stečaj odprta.

— Zanašali smo se na to, madame, ko smo zapuščali New Orleans, in hvaležni smo vam.

— Mladeniči so vstali, se spoštljivo priklonili grofici in njeni hčerki ter odšli.

Po njihovem odhodu je markiza vprašala svojo mater, kaj je sklenila glede večernega dogodka.

— Sklenila sem prepustiti to zadevo vicomtu de Coarasse, draga hči.

Zavist.

— Če bi se še enkrat omožila, bi vzela vegetarijanca, — pravi najemnica sosed.

Soseda si pa misli: Saj bi tudi drugi v to kislno jabolko ne vgriznil.

Skrivnostna so morja

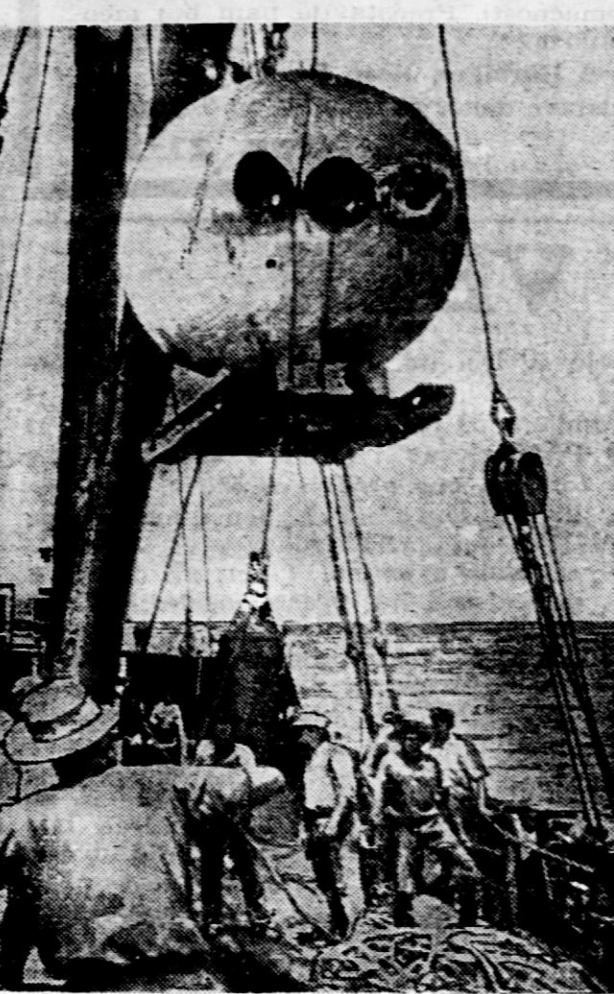
Tudi na dnu morja so gorski grebeni, doline, planine in ožine, tam je pester svet z bujno favno in floro

Treba bo počakati, da dobimo točnejša poročila o čudesih, ki sta jih videla Američana dr. William Beebe in Otis Barton, ko sta se spustila nedavno na Bermudskih 1000 m pod morsko gladino. Človeka kar mraz strese, če pomisli na tako globino. Toda kaj je 1000 metrov v primeru z globinami, ki jih dosega zemeljska skorja, nad katero se razprostirajo morja? V filipinski kotlini so namerili 10.000 m. Pa tudi to še ni največja globina morja.

Morje! Neizčrpen vir pesniške in slikarske inspiracije. Morje je pa tudi največja in najpomembnejša »prvina« človeške kondicije, saj pokriva 71 stoletnik zemeljske površine. V Parizu je izšel nedavno pod glavnim uredništvom profesorja brestske plavalne šole Kamila Vallauxa 800 strani obsegač »Splošni zemljepis morij«, sad 30letnega dela raznih strokovnjakov. Morje je kompleksen subjekt: zemljepis, vodopis, meteorologija, kemija, biologija, zoologija, botanika itd. — vsem tem vedam nudi dovolj gradiva in še nobena ga ni izčrpala. V morju so skoraj vse znane vrste, morje ima svojo lastno cirkulacijo, zlasti svoje še vedno skrivnostne toke, čijih meteorološki vpliv je tako velik in še tako malo raziskan. Morje je neizmerno skladišče živin in neizčrpen rudnik za kemične izdelke.

Morje ni nič »danega«, ono ne traja od vekov — ni nastalo obenem z našo zemljo, temveč je imelo svojo evolucijo in se še vedno razvija. Odkod stanost morske vode? Lavoisier jo je smatral za nekakšno skupnost slanosti rečnih vod in res je, da nosijo rečne vode v morje razpuščene soli, ki jih pobirajo v zemeljski skorji. Toda morska voda je bogata na kloridih, ki jih v rekah skoraj ni. S prinosom rečnih vod se sestav morske vode nikjer in nikoli ne izpreminja. Morska voda je zelo stalna, tako da se vsiljuje vprašanje, ali ne igra tu odločilne vloge morska favna in flora. S tem pa mi rečeno, da imamo na to vprašanje že zanesljiv odgovor. Gotovo ste že slišali o odnosu morske vode do krvi. Naj bo že kakorkoli, podoba je, da vsebuje morska voda razne vrste v istem razmerju, v kakršnem se pojavljajo v živalskem cirkulacijskem sistemu. Slanost morske vode je kapitačno dejstvo, ki se z njim pojasnjuje cela vrsta zdravilnih in fizioloških pojavov. Ali pa zopet postaneš in smer morskih tokov, ki so tako pomembni. Drug zanimiv problem: Rekli smo, da je morje na nekaterih krajih zelo globoko. Ali se v teh velikih globinah urveljavlja vpliv notranje zemeljske vrvice? Ali je morda zemlja kotel, v katerem se morje segreva? Trdilni ali vsaj verjetno trdilni odgovor je bil doslej mogoč samo glede na omenjeno filipinsko kotlino, ki jo obdajajo strme pečine, da je podobna velikemu lijaku.

Zelo zanimive podatke prinese »Splošen zemljepis morij« glede na predka kartografije morskega dna. Predstave o njegovi obliki so bile dolgo samo meglene in zmeđene, ker nismo imeli zanesljivih pripomočkov za merjenje morske globine. Pri sedanjih akustičnih sonarjih se zabeležijo podatki avtomatično na vsakih 20 m. Če merimo globino morja v različnih smereh



plovbe, dobimo mnogo med seboj izpolnjujočih se podatkov, na podlagi katerih lahko zelo točno narišemo relief morskega dna; ta se pa ne razlikuje mnogo od reliefa nad gladino motečega dela morja. Tudi na dnu morja so gorski grebeni, doline, planine in ožine, tam je zelo pester svet z bujno favno in floro, ki jo vedno bolj spoznavamo.

Prvotno je tvorilo morje med ljudmi mejo, ločilo jih je. Človeka so pa se ovire dražile, iskal je in našel sredstvo, kako premagati jih. Nekatera plemena, tako Malajci, so bila že v pradavnih časih pravi mojstri na morju. Dolgo so učeniaki mislili, da je bila Polinezija obljubena iz Amerike, toda izkazalo se je, da so prišli prvi na njo Malajci. Ameriška celina je bila torej odkrita večkrat. Naprej so jo odkrili Azijati, v začetku 11. stoletja Islandci, v 15. stoletju Baski in Bretonci, končno pa Kolumb.

Morja se močno razlikujejo med seboj. Razlikujejo se tudi med seboj zvezana morja. Sredozemsko morje je zvezano z Atlantskim oceanom, toda v Sredozemskem je zelo malo rib, dočim jih v Atlantskem kar mrgoli. Morja se razlikujejo tudi po toploti, slanosti, tokih in flori. Pomembno vlogo igrajo zlasti morski toki. Tu igrajo odločilno vlogo mnoge okoliščine in o nekaterih vemo tudi zelo malo. V poštev prihajajo sonce, vetrovi, topografija, podmorski zemljepis, meteorologija in vse to nam nalaga probleme, ki jih oceanografi ne znajo vedno pojasniti.

V zrakoplovu nad brazilske gozdove

Poročali smo že, da se pripravja za prihodnje leto velika znanstvena ekspedicija z zrakoplovom nad Brazilijo. Finančno je že zagotovljena, ker so objavila znanstvena društva ter filmska in druga podjetja organizatorjem znatno denarno podporo. Odstranena je bila tudi že druga ovira. Zadnje čase je bila zelo razširjena navedba iskati v brazilskih džunglah legendarna mesta, zlato in demante, toda mnogi, ki so tvegali te nevarne ekspedicije, se niso več vrnili. Zato je izdala brazilska vlada lani zakon, ki določa, da brez posebnega dovoljenja nihče ne sme v brazilske pragozdove. Po daljših pogajanjih je vojni minister general Boes Montiero v začetku letošnjega leta dovolil polet novega Zeppelina nad brazilskimi pragozdovi. Predsednik Getulio D. Vargas se za polet dr. Eckenerja živo zanima in strinja se z dovoljenjem brazilske vlade, ki je določila pogoje, da se udeležijo poleta tudi član generalštaba. Tako so bile odstranjene vse zunanje ovire in zdaj pripravila znanstveno vodstvo ekspedicije prvo izdajo svojega dela o zemljepisu, geologiji, botaniki, etnologiji in arheologiji dežele. Ta knjiga bo znanstvenim vodič ekspedicije.

Notranja Brazilija je zelo obširna, prometne žile pa tako redke, da so mnoga ozemlja še neraziskana. Mnogi ljudje so plačali z življenjem hrepenenje najti legendarna mesta in ostanke stare indijske kulture. Med njimi je najbolj znan polkovnik Fawcett. Nekateri raziskovalci, ki so se vrnili iz pragozdov, pravijo, da živi Fawcett pri nekem indijanskem plemenu, splošno pa prevladuje prepričanje, da je mrtav.

V brazilske pragozdove vlečejo raziskovalce mnoge skrivnosti. Tam upajo najti zlate zaklade, ležišča demantov in nafte. Etnologi upajo, da bodo mogli zapolniti vrzeli v zgodovini človeškega pokolenja, botaniki pa hočejo študirati tropično rastlinstvo. Ekspedicija z novim zrakoplovom prihodnje leto si je zastavila za cilj raziskati večji del tajnosti brazilske džungle. In njeni izgledi na uspeh so zelo povoljni.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Otroci kot filmski igralci

Ljudje, ki so ogorčeni nad tem, da zaslužijo otroci kakor je Shirley Temple tisoč dolarjev na teden, se morajo potolažiti z zavestjo, da nobena slava otroka ni trajala dolgo, zlasti ne v filmu. Baš zdaj preživlja dneve največje slave petletna Shirley Temple in ameriški kinematografi, kjer imajo na sporedu filme z njo, so vedno nabito polni. Od ene obale do druge imajo blagajne kinematografov rekordne dohodke, če je na sporedu eden izmed dveh zadnjih filmov s tem otrokom v glavni vlogi. Čež tri leta pa ne bo mogel ta otrok zaslužiti niti 10 dolarjev na teden. To pa ni žalostno, kajti v treh letih bo imel otrok že toliko denarja, da mu vse življenje ne bo treba delati.



Tak je zdaj Jackie Coogan

Kaj se je zgodilo z drugimi slavnimi otroci, ki so nastopali v filmu? Jackie Coogan se pripravja zdaj v Šoli na drug poklic, ker je skoraj izključeno, da bi še kdaj prišel k filmu, toda zdaj je premožen, za to so poskrbeli njegovi starši.

Tipičnejša za usodo otrok filmskih zvezd je usoda Margarette Montgomerij, ki je bila kot Baby Peggy ljubljenska občinstva. Zdaj je brez premoženja, pa tudi upanja nima nobenega, da bi napravila kariero pri filmu. Tudi Wesley Barry, ki je bil pred leti slaven filmski igralec, je zdaj vesol, če dobi kakšno postransko vlogo. Leon Janny je pa sploh izginila s filmskega platna. Le tu pa tam se sliši še kaj o Mici Greenovi ali o Katarini in Jeani Lee. Jackie Cooper je še vedno zaposlen, toda filmi z njim ne dosegajo več takih uspehov, kakor pred dvema letoma.

Najmlajši zastopnik slavnih otrok v Hollywoodu je pa baby Le-Roy. Bil je že zvezda, ko mu še ni bilo leto dni. Toda občinstvo ga smatra že zdaj za prestarega, da bi bil razkošen, in za premladega, da bi mogel nastopati v filmu.

Z Jesenic

— **Nedeljski sport.** V nedeljo popoldne se je vršila na igrišču »Bratstva« pokalna tekma za prehodni pokal LNP med SK Radovljica z Radovljice in SK Bratstvom z Jesenic. Tekma je končala z lepoto zmago Bratstva z rezultatom 8:1. Igra je bila prav lepa in so bili Jesenčani ves čas v veliki premoči. Velik del igre se je odigral na strani nasprotnika, ki je v zadnjih 25 minutah močno popustil. Kljub temu da je bilo izredno slabo vreme, je bila prireditev zadovoljivo obiskana. Bilo je mnogo Radovljčanov in domačinov, ki se z velikim zanimanjem sledili tekmici in močno navijali za barve svojega kluba.

Iz Maribora

— **Proslava** prestolonaslednikovega rojstnega dne. V četrtek dne 6. t. m. bo ob priliki prestolonaslednikovega rojstnega dne slovesna služba božja v vseh mariborskih cerkvah. V stolnici in v pravoslavni kapelici bo služba božja ob 8. uri, v evangelijski pa ob 10. Vsi rezervni častniki se morajo udeležiti službe božje v svečani obleki.

— **Iz mestnega dnevnega zavetišča** nam poročajo, da se dobe tiskovine za prošnjo za sprejem v mestno dnevno zavetišče pri mestnem socialno političnem uradu na Rotovškem trgu ali pa pri upravi Mestnega mladinskega doma v Koršičevi ulici. Prošnje, ki morajo biti potrjene od šolskega upravitelstva in mladinskega predstojnika, naj se oddajo pri upravi zavoda 5. ali 7. septembra.

— **Železničarska Jadranska straža** po hiti na mejo. V nedeljo 9. t. m. priredi krajevni odbor Jadranske straže železničarjev v Mariboru izlet v št. 41. S pesmijo in dobro voljo bodo pohiteli stražarji k naši severni meji, kjer jih ljudstvo že nestrno pričakuje. Sodelovala bo tudi železničarska godba »Drava«, kar jamči, da bo potekel izlet v animiranem razpoloženju. Zatorej v nedeljo vsi na plan, v št. 41ju bo naš dan!

— **Nesreča** nikjer ne počiva. Nenavadna nesreča se je pripetila 21letnemu delavcu Milanu Floretu. Med vožnjo se je najprej prevrnil s hlodi naložen voz in ga pokopal pod seboj. Pri tem je dobil Flore hude notranje poškodbe, zlomil pa si je tudi levo nogo. Težko ponesrečenega delavca so prepeljali reševalci v bolnico.

— **Drzna tatvina.** V kratki ulici stanujoča zasebnica Marija Šončeva je prijavila mestni policiji, da jo je neka neznana oseba okradla in jo oškodovala za preko 1200 Din. Neznane se je v njeni odsotnosti splazil skozi okno v pritično stanovanje in odnesel potni kovček, 4 pare ženskih čevljev, več parov nogavic, platnasti ženski prstan z rdečim kamnom, žensko pozlačeno zapetnico, potni list in več drugih dokumentov na njeno ime, ženski klobuk, žensko čepico in ročno torbico z 68 Din gotovine. Storitelo so že na sledi.

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

ZA CENJ. NAROČKE

SOPOTNIKA

za potovanje sprejem za dravsko banovino in Gorski Kotor. — Ponudbe pod značko »Stalno potovanje z limuzino 2717«.

PUMPARCE

modne hlače, najboljši nakup.

A. PRESKER,

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. — 6/T

KRAJEVNE ZASTOPNIKE išče zavarovalnica proti proviziji in mesečni plači. — Ponudbe na upravo »Slov. Narodac« pod »Zaslužek 2696«.

Dijaške sobe

oglašuje v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda 0.50 para.

LETOVIŠČARJEM NA BLEDU se oddajo sobe s eno ali trem posteljama s hrano ali brez. — Mirna lega, električna razsvetljava. — Pojasnila daje: Jerica Azman, Bled I, Krekova cesta št. 88.

Če oddajate ali iščete stanovanje oglašuje v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda 0.50 para.

SPREJMEM MEHANIKA

kot sodelavca za pomikanje koles. — Pisemne ponudbe na: Ahtig Alojzij, Gotovlje - Zalec. 2710

ZA VAJENCE

najboljša vzgoja in oskrba. — Mesečno 350 Din. — Obrtniški vajenski dom, Lipičeva ulica 2. 53/T

ZA VESE

vam najlepše napravi po izbiri blaga specialni oddelek za zaveze — RUD. SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2. — Kdor kupi blago pri meni, mu jib zagotovim orezplačno! 36/T

MUZIKA

klavirji, pianini — Ljubljana, Sv. Petra cesta 40 — se je preselila v Knaflijevo ulico št. 4, ter se za nadaljnja naročila priporoča. 8/T

OGLAŠUJTE

V malih oglasih v »Slovenskem Narodcu« velja vsaka beseda 50 para, davek Din 2. — Najmanjši znesek za mali oglas Din 5. — davek Din 2. — Mali oglasi se plačujejo takoj; po pošti lahko v znakmah. — Za odgovore malih oglasov treba priložiti znakmo